ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 171 (4671) СУБОТА, 12 ВЕРЕСНЯ 2009 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Голова Верховної Ради пропонує народним депутатам прислухатися до думки виборців

Ранкове засідання 11 вересня

Учора робота Верховної Ради розпочалася з погоджувальної ради. Представник Партії регіонів Олександр Єфремов запевнив, що фракція, яку він представляє, зробила все можливе в пошуках компромісу. Яскравим підтвердженням того, наголосив політик, є погодження розділити нашумілий соціальний законопроект на дві частини. Водночас БЮТ і не намагається робити кроки назустріч, підкреслив Олександр Єфремов. Йому це особливо незрозуміло з огляду на те, що потрібні кошти нібито реально існують у бюджеті. Тож непотрібно жодних додаткових надходжень.

Народний обранець також наголосив, що його політична сила наполягає на розгляді питання про депутатів-сумісників. Зокрема, на засіданні Регламентного комітету ухвалено рішення про припинення повноважень народного депутата Геннадія Москаля.

СТОР. 2

У НОМЕР

Володимир Литвин приїде на ювілей Житомира

Сьогодні Голова Верховної Ради України Володимир Литвин перебуватиме з робочою поїздкою у Житомирі. Глава парламенту візьме участь в урочистостях, присвячених 1125-річчю міста, а також дасть прес-конференцію для представників засобів масової інформації.

Крим багатий на виноград

Цього року, за прогнозами фахівців, аграрії півострова порадують урожаєм винограду. У господарствах планують зібрати його до 100 тисяч тонн. Нині у Криму площі виноградників становлять майже 32 тисячі гектарів.

Фото Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

ФОТОФАКТ

Будівництво термінала F Міжнародного аеропорту «Бориспіль».

Фото Олександра КОСМАЧА (Укрінформ).

ПОДІЇ

МОЗ обурилося проведенням медоглядів школярів

Міністерство охорони здоров'я занепокоєне ситуацією, що склалася в окремих регіонах, зокрема в м. Києві, щодо здійснення в короткі терміни профілактичних медичних оглядів дітей шкільного віку. Про це йдеться у спеціальному повідомленні, поширеному **прес-службою міністерства.** Те, як здійснюються ці медогляди, створює соціальну напругу в суспільстві, перенавантажує педіатричну службу, а також зводить нанівець саму ідею та мету, які закладені у профілактичних оглядах, переконують у МОЗ. Нагадаємо, міністерство доручило обласним управлінням охорони здоров'я протягом двох місяців провести медичний огляд дітей з наступним їх розподілом на групи для занять на уроках фізичної культури. Проте, приміром, у столиці виконання цього рішення призвело до того, що у черги на прийом до лікарів у дитячих поліклініках вишикувалися сотні чоловік.

Дамба: встоїть — не встоїть?

Стан дамби, яка захищає від повені район Млинки міста Дрогобича, що на Львівщині, став основним предметом обговорення на позачерговій сесії дрогобицької міської ради. Депутати стурбовані — мешканці району із жахом чекають осінніх дощів, адже як ніколи стала реальною загроза бути затопленими водами, які принесе річка Тисмениця. Дамба стрімко руйнується, роботи з берегоукріплення ніби розпочалися і... припинилися. Причина знайома — відсутність коштів.

СТОР. 4

Нова хвиля безробіття

У Сумах очікують нову хвилю безробіття. За даними міського центру зайнятості населення, ВАТ «Сумихімпром» на вільні хліби у жовтні планує відправити 190 осіб. А з банку «Володимирський» відправлять «на всі чотири сторони» 62 чоловіка. Сумський рафінадний завод звільнить 42 людини.

Та найсмаснішу риску в Сумах поставлять нинішні хазяї СНВО імені Фрунзе, які у зв'язку «з реорганізацією виробництва» скоротять близько 350 робочих місць, **повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.**

АМКУ не влаштовують проїзні від Черновецького

Антимонопольний комітет зацікавився проектом розпорядження КМДА, в якому пропонується скасувати довгострокові проїзні: річні, квартальні та, частково, місячні. У намірах столичної влади АМКУ вбачає чергову спробу «кинути» киян.

СТОР. 5

КОРОТКО

❒ Іспанська поліція заарештувала підозрюваного у вбивстві віце-прем'єра Криму Олександра Сафонцева.

❒ На 11 відсотків зменшився видобуток мінеральної води суб'єктами підприємницької діяльності Закарпаття в першому півріччі цього року.

(За повідомленням Укрінформу.)

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

Ніхто не хотів... працювати

Саме так, перефразовуючи назву відомого радянського фільму, можна сказати про пленарний тиждень Верховної Ради. Два важковаговики — Партія регіонів і БЮТ — уперто наполягали на своєму. Одні нібито хотіли підвищити соціальні стандарти, захищаючи громадян, інші нібито рятували економіку від остаточного падіння.

Водночас Голова Верховної Ради Володимир Литвин так прокоментував їхнє протистояння: вони хочуть, щоб парламент не працював під час президентських виборів і в такий спосіб створюють підгрунтя для фальсифікації народного волевиявлення. А трохи раніше дав ще жорсткішу оцінку: йде повзуча узурпація влади в країні.

Натомість урядовці провели декілька масових показових шоу: зустріч з головами сільських і селищних ради, дрібними підприємцями, а потім з аграріями. Керівникам органів місцевого самоврядування пообіцяли перенести їхні вибори на рік, хоча й не спитали думку їхніх односельців. Нагородили керівників асоціації дрібного і середнього бізнесу, яка діє при Кабінеті Міністрів. Пообіцяли безкоштовно роздати державні акти на землю, хоча, і це добре відомо високопосадовцям, у багатьох селах так і не виділено землю в натурі, а сільська інтелігенція — вчителі, медичні працівники, культпрацівники — й досі, хоча і знають про те, що вони мають право на земельний пай не тільки в натурі, а й на папері, не реалізували це своє право. А в четвер містами і селами України вирушили естрадні виконавці на підтримку Прем'єр-міністра.

Тривають політичні ігри і довкола Національного банку. Міністр внутрішніх справ Юрій Луценко, який забув про інцидент у Франкфуртському аеропорту за його участю і розшук колишнього народного депутата від БЮТ Віктора Лозинського, взявся публічно викликати на допит керівників Нацбанку. Своєрідне дежа-в'ю. Так само колись він викликав «пити чай» народного депутата Ріната Ахметова.

А у п'ятницю гучно «грюкнув» дверима заступник голови Нацбанку Олександр Савченко, якого свого часу допитували з приводу розміщення замовлення на друк гривні в Канаді. На знак незгоди з політикою керівництва Нацбанку він подав у відставку. Довго ж йому довелося чекати! Майже рік він був згідний з нею, а коли приспіли президентські вибори, раптом став «інакодумцем». Невже хтось може повірити в такий збіг обставин?

Власне, вже можна зробити висновок: у боротьбі за президентську булаву всі засоби годяться. А її заручниками стали не тільки економіка, банківська система, а й країна та її громадяни.

Володимир КОРОЛЮК.

Для подолання економічних проблем потрібна стабільність

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин провів зустріч із послами та дипломатами країн Європейського Союзу, США, Канади, Росії, Білорусі та Молдови, акредитованими в Україні. Під час розмови відбувся обмін думками щодо сучасної політичної ситуації в нашій державі та світі, проблем і шляхів подолання світової фінансової економічної кризи. Глава українського парламенту поінформував дипломатів про політичну ситуацію у Верховній Раді, наголосивши, що парламент має бути працюючою державною інституцією.

Після зустрічі Володимир Литвин зазначив, що це зібрання було плановим, щодо нього була домовленість ще під час минулої сесії Верховної Ради. Характеризуючи ситуацію в парламенті, В. Литвин наголосив: те, що відбувається сьогодні у Верховній Раді, є «концентрованим, дзеркальним відображенням процесів у країні». «Висновок напрошується один — триває реалізації технологій, щоб досягти вже визначених показників на виборах, — сказав Володимир Литвин. — Сценарій один — ліквідувати цей інститут, тоді оцінок ніхто не зможе дати. І діятимуть не за принципом «переможців не судять», а за принципом «переможці судять».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Голова Верховної Ради пропонує народним депутатам прислухатися до думки виборців

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 11 вересня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У відповідь Голова Верховної Ради Володимир Литвин наголосив, що остаточне рішення з приводу цього парламентарія, як і інших його «колег»-сумісників, можливо буде ухвалити лише за умови, коли роботу Верховної Ради розблокують. Мовляв, поки що депутати формально байдикують. І навіть не отримують за це зарплату. Нині робота парламентаріїв зводиться до перегукування через екрани телебачення. І це неправильно, підкреслив Володимир Литвин. Однак те, що очікування на розблокування трибуни марні, стало зрозуміло вже з перших слів представника БЮТ Андрія Кожем'якіна. Він поінформував, що позиція його однопартійців за ніч не змінилася, вони і далі готові розглядати пакет соціальних законопроектів, однак категорично не віддаватимуть за них свої голоси. Мовляв, підвищення соціальних стандартів, запропоноване Партією регіонів, призведе до дестабілізації і зниження економічних показників у країні.

Андрій Кожем'якін назвав пікети Кабміну, які тривають, надуманими і організованими проплаченими профспілками. Він поінформував, що в суботу на урядовому засіданні розглядатимуть проект бюджету-2010. В якому, зокрема, передбачається і збільшення соціальних показників. Народний обранець також закликав політичних опонентів підвищити для початку зарплатню працівникам тих підприємств, які належать представникам Партії регіонів. Ніби це і життя людям поліпшить, і економіку підніме. А пакет законопроектів, який пропонують регіонали, Андрій Кожем'якін назвав «соціальною аферою».

Ще категоричнішим у висловлюваннях був комуніст Адам Мартинюк. Він наголосив, що народним депутатам, схоже, нічого робити в парламенті доки не домовляться представники двох фракцій. Суспільство має чітко розуміти: саме вони несуть відповідальність за те, що відбувається у Верховній Раді. Водночас політик наголосив, що КПУ готова приступити до повноцінної роботи тільки-но трибуну розблокують. У своєму виступі Адам Мартинюк також звернув увагу на те, що навіть ті документи, які Верховна Рада вже ухвалила, нині все одно не виконуються. Йшлося передусім про закон, яким передбачалося внести зміни до бюджету цього року ще навесні.

Володимир Наконечний, Юрій Каракай.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин як компроміс запропонував розблокувати роботу парламенту, визначитися, в який спосіб голосувати за соціальний пакет (відкритим або закритим волевиявленням) і розглянути його у сесійній залі. Якщо документи не наберуть потрібної кількості голосів, то в Партії регіонів хоча б з'явиться причина для блокування трибуни. Голова парламенту також поінформував, що надіслав офіційне звернення до Рахункової палати, Кабміну і Державного казначейства, щоб отримати достовірну інформацію про стан бюджету на сьогоднішній день. Якщо такої інформації не нададуть, то, очевидно, доведеться формувати групу народних обранців, які займуться з'ясуванням цього питання.

Володимир Литвин запропонував і такий спосіб розв'язання ситуації, як проведення зборів народних депутатів, щоб почути їхні позиції і думки. Таке зібрання могло б відбутися 21 вересня, припустив Голова Верховної Ради. Однак парламентарії не налаштовані на пошук компромісу, підкреслив Володимир Литвин. Тому погоджувальна рада завершилася без жодного результату. Сесійну залу продовжували блокувати і вона була майже порожня.

***

Голова Верховної Ради Володимир Литвин повідомив журналістам, що досягти згоди між народними депутатами поки що не вдається. Більше того — главі парламенту навіть не дають зайти в сесійну залу і хоча б поінформувати парламентаріїв про результати погоджувальної ради «з перших рук». Володимир Литвин наголосив, що запропонував народним депутатам усі можливі варіанти виходу із ситуації. Інших сценаріїв немає, підкреслив він, хіба що введення спецназу у Верховну Раду. Зі слів Володимира Литвина, нині обставини складаються так, що кожен розуміє абсурдність такої політики і каже, що не поділяє її, але продовжує діяти деструктивно. «Народ чудово розуміє: йде спекуляція на людських бідах», — сказав Володимир Литвин. Він поінформував, що нині заборгованість із зарплати становить мільярд гривень, при цьому 80 відсотків боржників — приватні підприємства.

Парламент, що не працює, на руку тим, хто прагне сфальшувати президентські вибори, наголосив Володимир Литвин. Адже єдина трибуна, з якої можна повідомити суспільству про безчинства у передвиборній кампанії, — в сесійній залі, і доступ до неї заблоковано. Водночас глава парламенту припустив, що до Верховної Ради все ж доведеться звернутися, аби розв'язати низку конче необхідних завдань. Як-от, наприклад, скасувати заборону уряду, якою з початком нового року селянам забороняється продавати вирощену своїми руками продукцію. Наріжним каменем також може стати Євро-2012. Однак, якщо парламент розблокують, розглядати тільки «потрібні» документи не вдасться, наголосив Володимир Литвин. Передусім доведеться визначитися із питаннями, включеними до порядку денного цього тижня.

Голова Верховної Ради звернувся до колег-депутатів із пропозицією продуктивно використати наступний тиждень і поспілкуватися з виборцями, дослухатися до їхньої точки зору на парламентські проблеми.

Надія СМІЯН.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Боротьба з корупцією слабка і малоефективна

А хабарництво та зловживання службовим становищем стали нормою у правоохоронній системі

Стан злочинності в державі та координацію діяльності органів влади у протидії злочинним проявам та корупції обговорювали на вчорашньому засіданні Ради національної безпеки і оборони, яке провів Президент України Віктор Ющенко.

Глава держави назвав прикрим те, що протидія корупції використовується урядом як інструмент політичного тиску, прикладами чого є звільнення міністрів оборони, транспорту і зв'язку. «Жодного факту корупції не було покладено на стіл Генеральним прокурором», — нагадав Президент. Він закликав суддів та правоохоронців бути поза політикою.

«Правоохоронна система не виконує свого завдання — вона не може захистити українських громадян», — сказав Президент.

До того ж він підкреслив, що самі правоохоронці часто є учасниками таких порушень, і хабарництво, зловживання службовими повноваженнями стали нормою в цій системі.

Президент висловився за вдосконалення кадрової політики, внаслідок якої сьогодні до правоохоронних органів потрапляють люди, не віддані боротьбі за відновлення закону. Крім того, **як повідомили «Голосу України» в прес-службі глави держави,** до порядку денного засідання винесено питання і про концепцію створення системи суспільного телебачення й радіомовлення та хід впровадження цифрового телерадіомовлення в країні.

Ведучи мову про розвиток національного інформаційного простору, Президент констатував, що уряд провалив цю політику. Оскільки не виконав завдання, визначені в указі Президента, і за півтора року не зміг організувати громадське обговорення і, відповідно, запропонувати концепцію створення системи суспільного мовлення.

За його словами, на цьому етапі нагальним завданням є створення першого покриття цифрового мовлення до 2012 року.

ЗВЕРНЕННЯ

інтелектуалів, політиків та громадських діячів України до парламентів, урядів і народів світу

Виникнення України як незалежної демократичної держави в 1991 році стало одним з основних результатів і водночас гарантій завершення глобального протистояння «Схід-Захід», двоподілу Європи та поширення ідеалів свободи і демократії в світі. Україна внесла вагомий вклад у світову і європейську безпеку своєю відмовою від ядерної зброї. При цьому Будапештський Меморандум 1994 року був закріплений відповідними гарантіями держав-членів Ради безпеки ООН. Цей документ поряд з процесами розширення Євросоюзу і Євроатлантичної системи колективної безпеки свого часу відіграв значну роль у зміцненні системи європейської безпеки.

Проте сьогодні важко не побачити недостатню дієздатність цих гарантій. Російське керівництво свідомо взяло курс на демонтаж чинної системи безпеки, ключовим напрямом якого стало прагнення підпорядкувати Україну виконанню геостратегічних інтересів Росії. Наслідком такої стратегії є стрімка ескалація напруження у двосторонніх відносинах. Безпрецедентного загострення набула інформаційна війна проти України. В російському суспільстві з українців формується образ ворога, на Україну навішується ярлик головного дестабілізатора у відносинах ЄС і Росії.

Російська сторона навіть не припускає, що здійснення Україною стратегічного курсу на вступ до НАТО — це суверенне право нашої держави, що Україна вибирає курс на Захід зовсім не всупереч Росії, а виходячи з власних національних інтересів. Добровільно відмовившись від статусу ядерної держави, Україна може протистояти сучасним зовнішнім викликам і загрозам лише в системі колективної безпеки.

Послання Президента РФ від 11 серпня ц. р. стало черговим кроком у реалізації зовнішньополітичної стратегії Кремля, що відверто нехтує українським суверенітетом, містить ознаки втручання у внутрішні справи України та не узгоджується із загальноприйнятими нормами міжнародного права. Український народ поважає демократичний вибір російського народу і вимагає поваги до свого вибору. Рішення Президента РФ відкласти відрядження посла в Україну на пізніший термін, пов'язане із імовірним приходом нової влади у нашій країні, яка, на думку Д. Мєдвєдєва, буде проводити інший (очевидно вигідний Росії) політичний курс, можна оцінювати лише як відвертий зовнішній тиск сусідньої держави на волевиявлення українських громадян.

Ми шкодуємо, що російське керівництво наполегливо нехтує уроками історії, і сподіваємося, що першочерговим завданням нової еліти сусідньої нам країни стане піклування свободами, правами і добробутом народів власної федерації. Немає сумнівів, що існуюче напруження, інспіроване російською владною верхівкою, є поверховим і тимчасовим. Глибина і маса міжлюдських стосунків представників двох народів —українців і росіян — в історичній перспективі відновить добросусідські відносини між нашими країнами.

Водночас нещодавнє послання Президента РФ Д. Мєдвєдєва Президенту України В. Ющенку знаменує, на нашу думку, якісну іншу фазу у ставленні російської влади до України. Вперше за довгі роки з'явилися ознаки того, що Кремль не виключає із арсеналу своїх зовнішньополітичних інструментів стосовно України і силові засоби.

Про це поряд з поданням Д. Мєдвєдєвим до Держдуми Росії законопроекту, який дозволяє використання російських збройних сил за межами РФ, свідчить розгортання відповідної пропагандистської кампанії. Зневажливе ігнорування російським Президентом змісту листа-відповіді В. Ющенка, безпідставне звинувачення російською прокуратурою українських військових в участі у мінулорічній війні на боці Грузії, трактування російським Президентом РФ вимушених дій українських правоохоронців у Криму як спроби ускладнити практичну діяльність Чорноморського флоту РФ — все це вважаємо безпосереднім пропагандистським обгрунтуванням можливого силового втручання у внутрішні справи України для придушення її суверенітету і свободи, перетворення України у територію неподільного впливу і контролю з боку Росії. Російська риторика щодо України змушує згадати найжахливіші історичні приклади 1930-х років.

Ми розуміємо перехідний характер української політичної системи, згубність протистояння всередині владної верхівки, яке знижує ефективність зовнішньої політики держави та не сприяє її економічному розвитку. Але Україна — це велика і вільна країна з величезним потенціалом демократії, що йде шляхом встановлення європейської правової системи, це країна, що за 18 років незалежності здобула авторитет і стала важливим суб'єктом європейської політики. Натомість підпорядкування України російській стратегії відновить поділ Європи, нестиме прямі загрози міжнародній і національній безпеці держав Євросоюзу, призведе до зниження загального рівня довіри та безпеки у Європі, ескалації напруження і протистоянь у міжнародних відносинах в цілому.

Ми звертаємося до керівництва США і Великої Британії та Франції і Китаю з пропозицією скликати відповідно до п.6 Будапештського Меморандуму міжнародну конференцію його держав-гарантів з метою забезпечити реальні гарантії безпеки України, задекларовані Меморандумом.

Звертаємося також до керівних органів ЄС щодо необхідності зайняти чітку та однозначну позицію в питанні забезпечення державного суверенітету України, висловити застереження щодо будь-яких форм втручання Росії у внутрішні справи України.

Окремо звертаємося також до держав Вишеградської групи (які завжди прихильно ставились до України та її євроінтеграційних прагнень) з проханням виробити спільну чи висловити окрему позицію з приводу загострення російсько-українських відносин.

Юрій АНДРУХОВИЧ, письменник;

В'ячеслав БРЮХОВЕЦЬКИЙ, Герой України, доктор філологічних наук, почесний президент Національного університету «Києво-Могилянська академія»;

Богдан ГАВРИЛИШИН, іноземний член НАН України, Ph. D., голова наглядової ради Міжнародного інституту менеджменту;

Семен ГЛУЗМАН, правозахисник, виконавчий секретар Асоціації психіатрів України, директор Українсько-американського бюро захисту прав людини;

Ярослав ГРИЦАК, доктор історичних наук, професор, директор Інституту історичних досліджень Львівського державного університету ім. І. Франка;

Микола ЖУЛИНСЬКИЙ, академік НАН України, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України;

Оксана ЗАБУЖКО, письменниця;

Сергій КОМІСАРЕНКО, академік НАН України та Академії медичних наук України, доктор біологічних наук, директор Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України;

Леонід КРАВЧУК, Герой України, перший Президент України;

Василь КРЕМЕНЬ, академік НАН України, доктор філософських наук, професор, президент Академії педагогічних наук України;

Юрій ЛАНЮК, композитор;

Левко ЛУК'ЯНЕНКО, Герой України;

Мирослав МАРИНОВИЧ, перший проректор Українського католицького університету, президент Інституту релігії та суспільства Українського католицького університету;

Мирослав ПОПОВИЧ, академік НАН України, доктор філософських наук, професор, директор Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України;

Сергій РАХМАНІН, журналіст, редактор відділу політики газети «Дзеркало тижня»;

Микола РЯБЧУК, письменник і публіцист;

Костянтин СИТНИК, академік НАН України, доктор біологічних наук, професор, почесний директор Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України;

Володимир СІРЕНКО, народний артист України, головний диригент і художній керівник Національного заслуженого академічного симфонічного оркестру України;

Тарас СТЕЦЬКІВ, народний депутат України;

Володимир ФІЛЕНКО, народний депутат України;

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ, Герой України, доктор фізико-математичних наук, академік НАН України, професор, почесний директор Інституту фізики конденсованих систем НАН України;

Ярослав ЯЦКІВ, академік НАН України, доктор фізико-математичних наук, голова Українського міжнародного комітету з питань науки і культури при НАН України;

Тарас ВОЗНЯК, філософ, політолог, головний редактор незалежного культурологічного журналу «Ї»;

Олексій ВОЛОВИЧ, директор одеського філіалу Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України;

Рустем ЖАНГОЖА, політолог, провідний науковий співробітник Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України, член ПЕН-клубу;

Олександр ФІЛЬЦ, доктор медичних наук, професор, президент Української спілки психотерапевтів;

Ігор МАРКОВ, політолог, завідувач сектору етносоціальних досліджень Інституту народознавства НАН України;

Олександр ІВАНКІВ, перший заступник голови Українського інституту національної пам'яті;

Ігор КОЛІУШКО, голова правління Центру політико-правових реформ.

Друкується в рахунок квоти фракції «Наша Україна — Народна самооборона».

Національно-визвольний рух українського народу

Виступ народного депутата України В'ячеслава Коваля на всеукраїнських урочистих зборах з нагоди 20-річчя утворення Народного руху України

Шановні українці, члени оргкомітету установчих зборів НРУ, делегати установчих зборів, члени Народного руху України, гості!

Мені надзвичайно приємно вітати всіх присутніх у залі та й всіх громадян України із днем народження найвизначнішої політичної сили в новітній історії України — Народного руху України.

НРУ — це не звичайна політична партія, це політичний феномен України.

Оскільки лише НРУ, будучи за своєю суттю національно-визвольним рухом українського народу, в кінці 80-х на грунті поглиблення системної кризи партійно-радянської влади і громадсько-політичного відродження, зумів стати першою та єдиною демократичною силою в країні, яка допомогла здобути державну незалежність, стати рушійною силою повернення до національних цінностей та розвитку громадянського суспільства.

Лише НРУ не побоявся діяти всупереч існуючого комуністичного режиму, заявляти про свою незгоду із командно-адміністративною системою.

Лише НРУ вчасно і сміливо запропонував Програму державотворення і соціально-економічного розвитку країни, яку взяли на озброєння всі наступні уряди і всі президенти, які працювали в Україні з часу здобуття незалежності.

НРУ залишається парламентською партією поспіль всіх шести скликань Верховної Ради України. НРУ був представлений своєю фракцією у парламенті протягом роботи п'яти скликань.

Саме з лона НРУ вийшла ціла плеяда молодих, талановитих і загартованих у виборчих кампаніях політиків, які поповнили лави багатьох політичних сил демократичного спрямування, урядові структури, органи місцевого самоврядування, вищий законодавчий орган держави.

Протягом 20-річної історії Руху довелося пережити багато складних періодів. Це і розкол, і найгірше — вбивство її незмінного лідера — героя України В. Чорновола. Рухівцям так і не вдалося прийти до влади, а та їх невелика кількість, яка потрапила у владну вертикаль, не змогла домогтися виконання своєї програми розбудови України.

У 1991 році кадрової революції не відбулося — частина тих, хто реалізовував Програму державотворення, була вихідцями з комуно-радянської номенклатури, частина — не хотіла працювати по-новому, частина — не любила Україну і не хотіла бачити її незалежною, включаючи українофобів — представників п'ятої колони, якими і до сьогодні просякнута вся вертикаль органів державного управління і місцевого самоврядування. В результаті — запропоновану Рухом програму державотворення так і не було реалізовано. Тому сьогодні ми й маємо те, що маємо.

Незважаючи на труднощі, НРУ не став політичним аутсайдером. Він вистояв.

Рух не зраджував ні національно-демократичну ідеологію, ні своїх політичних партнерів. Політичне обличчя Руху є незаплямованим. Пройшовши крізь безліч кризових ситуацій та баталій в українському політикумі, Рух загартувався як політична партія і став надійною політичних силою і надійним політичним партнером.

НРУ ніколи не зречеться національно-демократичної ідеї, більше того, будучи її багаторічним проповідником, НРУ робитиме все можливе для її поширення і розвитку. Для цього НРУ потрібно збільшити свою присутність у владі!

Гасло «Рух — до влади» повинно стати провідним гаслом НРУ, оскільки зміни на краще в сучасній Україні неможливі без присутності рухівців у владі!

Ми знайдемо правильні відповіді на всі виклики, які ставить перед нами сьогодення. Я впевнений, Рух, разом з іншими демократичними силами, не допустить до влади українофобів, п'яту колону.

Переконаний, безперечний досвід діяльності нашої легендарної політичної сили не перетвориться на історію, а стане дороговказом для всіх нас у майбутньому! Руху є чим пишатися, Руху є чим поділитися, в Руху є чого повчитися! Тож давайте разом використовувати цей досвід, потенціал Руху і рухатися разом у щасливе майбутнє України!

Слава НРУ, слава Україні!

ДАТА

Деснянський Антей

Учора Олександру Довженку виповнилося б 115 років. Сьогодні його ім'я внесено до списку кращих кінорежисерів світу, а його «Земля» визнана однією з дванадцяти кращих стрічок усіх часів та народів.

Проте у часи, коли Олександр Петрович створював свої картини, писав п'єси, ставлення до нього було зовсім не таким пафосним, як нині. Не дарма у «Зачарованій Десні», згадуючи свою бабу, він писав: «Покарайте його, святі голубоньки, і ти, Мати Божа, такою роботою, щоб не знав він ні сну, ні відпочинку, і пошліть йому, благаю вас, такого начальника...». Ці слова для маленького Олександра виявилися пророчими. Так, другом Довженка вважав себе Йосиф Сталін, який часто викликав його навіть уночі, щоб прогулятися Арбатом. А коли вийшла стрічка «Щорс», вождь подарував Олександру Петровичу патефон з дарчим написом (цей патефон Довженко потім, у вкрай скрутні для себе часи, віддасть у комісіонку). Проте це не завадило вже 1944 року ініціювати на політбюро «слухання по Довженку», після чого режисера було названо націоналістом та заборонено жити в Україні. З цього часу режисер опинився в опалі і помер за сотні кілометрів від рідної Десни.

Звичайно, у газетній замітці не можна докладно розповісти ані про біографію, ані про творчість цієї людини. Адже вже нині про Олександра Довженка написані томи наукових досліджень, оприлюднені заборонені раніше щоденники. Тому хочеться закцентувати увагу на іншому. Автору цих рядків уперше вдалося побачити «Землю» у... Парижі в Українському культурному центрі. Ні до того, ні після у програмі телепередач зустріти покази фільмів Довженка не вдалося. І ще одне, померши далеко від рідної землі, Олександр Петрович заповідав поховати його на батьківщині, тобто у Сосницькому районі Чернігівської області. Цього теж досі не зроблено. Ось така вдячність нащадків єдиному українському кіногенію.

Тетяна ПАСОВА.

«Нафтогаз» офіційно звернувся до «Газпрому» з пропозицією скоротити обсяг імпорту газу в 2010 році на 18 млрд. кубометрів *(УНІАН)*

На Вінниччині до інфекційного відділення Хмільницької райлікарні з попереднім діагнозом «гастроентероколіт» було госпіталізовано 9 вихованців дитсадка села Уланів *(прес-служба МНС)*

Держспоживстандарт попереджає:
міжнародні транші небезпечні для вашого здоров'я

НАМІРИ

У Держспоживстандарті України б'ють на сполох. Там стурбовані зусиллями окремих депутатів якнайшвидше підкорегувати Закон «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Йдеться про внесення змін, які спрямовані на скасування обов'язкової сертифікації харчової продукції, що може зашкодити здоров'ю й навіть життю наших громадян. Здорові сили у Верховній Раді вже не раз давали відсіч спробам на законодавчому рівні завдати шкоди споживачам. Водночас певні лобістські проштовхують зміни через парламент. До того ж діють за правилом: «для досягнення мети будь-які технології годяться».

У Держспоживстандарті тільки руками розводять. Так, законопроект за № 1362 про внесення змін до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» пройшов у сесійній залі перше читання. Коли народні обранці його розглядали, не було там ніякої згадки щодо законодавчих змін до Закону «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Аж раптом, стверджують у Держспоживстандарті, у документі такі поправки з'явилися.

У Держспоживстандарті старання лобістів пояснюють меркантильними інтересами. Низкою законодавчих актів на цю структуру покладено функції з контролю харчових продуктів, зокрема, щодо їх безпечності та якості. Нині ж Міністерство економіки веде переговори з представниками Світового банку щодо надання чергового траншу позики (500 мільйонів доларів). Одна з вимог для виділення цих грошей — відсторонення Держспоживстандарту від контролю харчових продуктів та скасування обов'язкової сертифікації в Україні імпортної харчової продукції.

На думку фахівців Держспоживстандарту, такі вимоги з боку міжнародних кредиторів не відповідають нашим національним інтересам та змушують вітчизняний уряд порушувати положення чинного законодавства. Бо ж контроль за харчовими продуктами здійснюється МОЗ та Держспоживстандартом. Згідно із Законом України «Про безпечність та якість харчових продуктів» випробовування харчових продуктів на безпечність має проводитись виключно випробувальними лабораторіями, акредитованими Національним агентством з акредитації України згідно з міжнародними стандартами. Держспоживстандартом створена мережа з 23 таких лабораторій, ще чотири має МОЗ. До речі, поставки вітчизняної олії до Євросоюзу здійснюються виняткову за наявності протоколу випробувань випробувального центру Держспоживстандарту, визнаного Євросоюзом.

Отож з системи контролю за харчовими продуктами в Україні намагаються виключити найбільш технічно забезпечену та висококваліфіковану інституцію — Держспоживстандарт, чим буде зруйновано систему держконтролю у нашій країні. І це, коли інші країни посилюють контроль за ввезенням імпортної продукції та встановлюють додаткові технічні бар'єри з метою захисту власного товаровиробника шляхом надання їм переваги у реалізації продукції на власному споживчому ринку. У нас же намагаються запровадити спрощений доступ харчових продуктів не тільки з об'єднаної Європи та США, а й з Азії (Китай) та Латинської Америки. Як захищають свої ринки від непотребу, можна побачити навіть на прикладі країн колишнього Союзу. Приміром, член СОТ — Молдова — нещодавно запровадила сертифікацію кожної партії імпортованої харчової продукції.

У Держспоживстандарті наголошують: уявна вигода від одноразової фінансової допомоги з боку МБРР для латання у такий спосіб держбюджету призведе в найближчому майбутньому до мільйонних збитків вітчизняних товаровиробників та розвалу сільгоспвиробництва в країні. Станеться це за рахунок ввезення до нас контрафактної, неякісної, небезпечної продукції за демпінговими цінами.

У результаті ще більше погіршиться інвестиційний клімат нашої держави через низьку ліквідність продукції. Окрім того, зросте загроза життю і здоров'ю українців — споживачів таких продуктів.

Адже загальновизнаний факт: Україна й так посідає одне з перших місць в Європі за рівнем смертності та останніх за тривалістю життя.

Галина КВІТКА.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Дамба: встоїть — не встоїть?

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Тому міськрада звернулася з листом до Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко з проханням допомогти. Адже торік роботи, пов'язані з ліквідацією наслідків повені, яка сталася в липні, велися на кошти, виділені державою. Щоправда, як у нас заведено, гроші, 1,6 мільйона, прийшли в грудні. Та «незважаючи на досить стислі терміни (останні 2 тижні року), — йдеться в листі, — підрядник зумів виконати набагато більший обсяг робіт, ніж було заплановано фінансуванням на той час... Нині незакінчена та неукріплена дамба почала руйнуватись. Дуже велика ймовірність того, що дамба, яка вже сповзає в річку, перекриє русло і відбудеться штучне затоплення мікрорайону, який минулого року потерпів від стихійного лиха і котрий ця дамба має оберігати...».

Депутати просять прем'єр-міністра розглянути можливість термінового виділення 8 мільйонів гривень для завершення робіт з берегоукріплення Тисмениці.

Ірина ЄГОРОВА.

Львівська область.

Молодь, музика та національний колорит — «Мазепа-фест» у Полтаві

На Співочому полі Марусі Чурай у Полтаві пройшов VIII Всеукраїнський фестиваль мистецтв «Мазепа-фест», де виступали відомі українські молодіжні рок- і фольк-гурти з різних регіонів України.

Цього року на «Мазепа-фесті» виступили три десятки гуртів. З-поміж них особливо вирізнявся «Теноре Бельканте»: його репертуар дещо вибивався з формату фестивалю класичними творами, але саме цим він і запам'ятався глядачам.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

Перевидане «Пересопницьке Євангеліє» оцінили в 40 тисяч гривень

Знамените «Пересопницьке Євангеліє», вік якого уже сягнув чотири з половиною століття і на якому присягають українські президенти, нині переживає друге народження. Це пов'язано з виходом у світ другого факсимільного видання — максимально наближеного до оригіналу копії.

Цю доволі копітку роботу на замовлення Української православної церкви здійснив видавничий дім «Адеф-Україна». А заодно представив книгу на V Міжнародній Київській книжковій виставці, яка наприкінці серпня відбулася у столиці України. З-поперед безлічі презентованих книг «Пересопницьке Євангеліє» виразно виокремлювалося — і значимістю, і оздобленням, і навіть найбільшою вагою — у дев'ять кілограмів. Втім, жодного екземпляра оновленої рукописної пам'ятки староукраїнської мови та мистецтва XVI століття продати на виставці-ярмарку не вдалося. Перешкодою, вочевидь, стала запаморочлива ціна — 40 тисяч гривень за екземпляр...

— Час наклав на стан «Пересопницького Євангелія» свій відбиток, — розповідає менеджер видавничого дому «Адеф-Україна» Оксана Заробчук **(на знімку)**, — після тривалого використання втрачено первісну оправу, пошкоджено аркуші, обсипаються золоті фарби мініатюр, тому факсимільний варіант став нагальною потребою. Видання фоліанта сучасними поліграфічними засобами накладом тисяча примірників готувалося цілий рік. Загалом книжка вийшла максимально наближеною до первісної. У ній — майже тисяча сторінок. Обкладинка оправлена у дубові дошки, обтягнуті вже досить потертим оксамитом. На обкладинці також — латунно-срібні чеканки ручної роботи. Одним словом, нинішнє «Пересопницьке Євангеліє» сповна відповідає рівню оригіналу. Навіть попри дорогу вартість воно викликає великий інтерес. Водночас стає доступним для ширшого кола користувачів. Адже первісний фоліант знаходиться в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені Вернадського, і його, по суті, дістають зі сховища лише раз на чотири роки для того, щоб під час інавгурацій саме на цій книзі тримали руку президенти незалежної держави, присягаючи на вірність народові.

Слід нагадати, факсимільне видання «Пересопницького Євангелія» друге за ліком; перше було здійснене у 2001 році Інститутом української мови НАН України обсягом 700 сторінок накладом 500 примірників.

Євген ЦИМБАЛЮК, Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Не старіють душею ветерани

15 кілометрів — для прославлення рідної частини

Виняткову фізичну підготовку продемонстрував 83–річний львів'янин, ветеран Великої вітчизняної війни та внутрішніх військ Михайло П'ятигорський. Він здійснив пробіг довжиною 15 кілометрів. Свій міні–марафон Михайло Семенович присвятив 70–річчю 2–ї окремої Галицької ордена Червоного Прапора бригади внутрішніх військ МВС України, в якій служив раніше.

Стартував ветеран на вулиці Кульчицької, де мешкає, й околицями міста поволі дістався місця розташування рідної бригади. Пробіг завершився через півтори години під звуки військового оркестру та гучні оплески військовиків на КПП Галицької бригади внутрішніх військ.

На знімку: Михайла П'ятигорського радо зустріли військовики.

Фото Вадима ГОЛУБА.

СВІТ КОРОТКО

США

Конгрес проти збільшення контингенту в Афганістані

Спікер Конгресу США Ненсі Пелосі заявила, що плани зі збільшення чисельності американського контингенту в Афганістані не знаходять підтримки в Конгресі. На думку аналітиків, така позиція означає, що відповідний законопроект президента США Барака Обами не буде підтриманий Конгресом, що ставить президента в дуже незручне становище. Річ у тім, що ідея якнайшвидшої перемоги над бойовиками «Талібан» шляхом збільшення збройних сил США й союзників була одним із ключових елементів його передвиборної платформи.

КИТАЙ

За корупцію довічне ув'язнення

Колишній глава адміністрації Тайваню Чень Шуйбянь і його дружина У Шучжень засуджені до довічного ув'язнення у гучній справі про корупцію. Вони визнані винними в хабарництві й відмиванні багатомільйонних грошових сум з «особливого президентського фонду». 58-літнього Ченя давно підозрювали в нецільовій розтраті державних грошей та інших фінансових махінаціях за період 8-літнього перебування при владі. Однак до свого звільнення з посади він користувався недоторканністю й не міг піддавати під судове переслідування.

ІРАК

Журналістові, який метнув черевики в Буша, — вілла й багата наречена

Арабська громадськість готується прийняти як героя іракського журналіста Мунтазера аз-Зейді, який у понеділок достроково вийде з в'язниці після дев'ятимісячного терміну за те, що метнув черевики в Джорджа Буша. Аз-Зейді чекають численні дарунки, у тому числі шикарна двоповерхова вілла в найпрестижнішому районі Багдада й палестинська наречена із приданим у вигляді золота й дорогоцінних каменів. Віллу придбав власник телевізійної компанії, співробітником якої і є аз-Зейді. Молоду та багату наречену «забезпечить» впливовий палестинський старійшина із Західного берега Йордану.

ГРОШІ

Економіка вийде з рецесії

Рада Нацбанку попередньо затвердила засади грошово–кредитної політики на 2010 рік.

Передбачається, зокрема, що економіка вийде з рецесійної смуги, що забезпечить зростання ВВП на 3 відсотки, промислового виробництва — на 1,7, сільськогосподарського — на три відсотки.

Рада Нацбанку планує досягти позитивного балансу між експортом та імпортом у більш як 500 млн. грн. Нагадаю, негативне сальдо зовнішньої торгівлі, дякуючи девальвації гривні, у січні-липні цього року скоротилося у 3,5 разу. За цей період експортовано продукції на 20 млрд. 541,3 млн. доларів, імпортовано — на 23 млрд. 672,9 млн. доларів.

На думку банкірів, монетарна база і грошова маса 2010 року мають зрости на 6,8 відсотка, а інфляція сягнути 12 відсотків (грудень до грудня).

Глава Ради Нацбанку Петро Порошенко наголосив, що на момент розрахунків банкіри не одержали від уряду офіційних даних, тож користувалися доступною інформацією, узгодженою з Мінекономіки. Чи користуватиметься уряд результатами праці Ради Нацбанку під час обговорення проекту головного фінансового документа країни, стане відомо вже сьогодні. Видається, що у банкірів не більше шансів, ніж у Президента країни, який спрямував до уряду свої пропозиції до проекту держбюджету-2010.

Сергій ВЛАД.

Зі сторіччям привітали три праправнуки

Ще два роки тому на території Дубровицького району проживало три довгожителі, народжені у 1909 році. На жаль, двоє з них зійшли із життєвої дистанції. А ось Лукерія Іванівна Якимова із села Трипутня таки досягла вершини віку. Причому, у належному, як на такі роки, здоров'ї, яке дозволило їй навіть хильнути чарчину з нагоди ювілею... А ще при добрій пам'яті, яка дозволяє пригадати навіть деякі епізоди з раннього дитинства.

На свято іменинниця зібрала повну хату гостей. Привітати довгожительку прийшли односельці, представники влади і родинна когорта. Лукерія Якимова з чоловіком Мартином Кришталевичем (славним на цілу округу ковалем), одружившись у 1928 році, народили і виховали семеро дітей. У Лукерії Іванівни шістнадцять внуків, двадцять чотири правнуки і три праправнуки.

— Я щаслива, що маю таку велику родину, хоч у житті довелося добряче натерпітися, щоб вивести дітей у люди. Пережила дві війни, два голодомори. Сама старцювала, випрошуючи шматок хліба. А зараз уже є і хліб, і до хліба.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Рівненська область.

АМКУ не влаштовують проїзні від Черновецького

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

— Ціна питання — занадто висока. Якщо це рішення буде прийнято, то замість єдиного проїзного на два види міського транспорту, одним з яких є метрополітен, будуть діяти лише місячні проїзні на кожен вид транспорту окремо, — зауважив на вчорашньому брифінгу в. о. голови АМКУ Олександр Мельниченко. — Як наслідок, кожній київській сім'ї доведеться витрачати на 25 гривень більше щомісячно, оскільки вартість проїзного на громадський наземний транспорт становитиме 80 гривень, а на метро — 95 гривень, тоді як сьогодні вартість такого комбінованого проїзного — 150 гривень.

У комітеті вирішили розібратися із ситуацією, залучивши Мінекономіки та підпорядковану цьому відомству Держцінінспекцію. Саме вона має перевірити економічне обгрунтування та доцільність запровадження нової системи проїзних квитків. Перевірка триватиме до кінця місяця. А поки що Олександр Мельниченко надіслав листа міському голові, в якому рекомендує Леоніду Черновецькому утриматися від прийняття рішень до закінчення ревізії. Комунальні перевізники, як то «Київпастранс» та «Київський метрополітен», також отримали «вісточку» від АМКУ і мають надати своє обгрунтування запропонованим змінам.

На думку О. Мельниченко, міськадміністрація повинна прислухатися до позиції комітету в цьому питанні, як зробила це у січні при зниженні тарифів на проїзд. Тоді, нагадаємо, на вимогу АМКУ вартість квитка на метро знизили з 2 до 1,7 гривні та 1,5 гривні — на інші види транспорту загального користування.

Крім того, в. о. голови АМКУ повідомив, що від початку року комітет намагається навести лад у сфері проїзних квитків тривалої дії. Зокрема, ще у лютому АМКУ вніс офіційні рекомендації Мінтрансзв'язку та Міністерству ЖКГ щодо розробки єдиних порядків формування вартості довгострокових проїзних квитків відповідно на метро та автобус, трамвай та тролейбус. Після цього віце-прем'єр-міністр Олександр Турчинов доручив відомствам «опрацювати порушене питання». Строк виконання доручення спливає 14 вересня.

До слова, в центральному апараті комітету і в Київському міському відділенні АМКУ працюють «гарячі» телефонні лінії, де готові вислухати думки киян та гостей столиці щодо обгрунтованості проекту розпорядження КМДА. «Гарячі» лінії працюють за телефонами — 235—86—81 та 594—64—12.

Наталія ОВДІЄНКО.

Француз, який намагається врятувати Радянський Союз

Французький культурний центр презентував у Києві чергову виставку. Цього разу на розсуд глядачів представлені малюнки художника Гійома Ренара, що об'єднані під назвою «Совьєтленд/ Тисяча предметів однієї подорожі». Журналісти, як завжди, першими мали змогу побачити і оцінити ці твори. Серед них був і кореспондент «Голосу України».

Зазвичай прагнення зрозуміти «слов'янську душу» представниками інших національностей завершується повним фіаско. Як їм розтлумачити, що таке, приміром, запій чи старий Новий рік? Гійом Ренар — виняток з цього правила. Йому вдалося розкрити ці таємниці. Як? Він просто подорожував Україною, Білоруссю, Росією, країнами Центральної Азії і малював усе, що, як йому здавалося, є спадщиною радянської епохи. На його малюнках увічнилися УАЗик, олімпійський ведмедик, бідон з молоком, ваги марки «Тюмень», бочка з квасом, алое на підвіконні, грубка з каструлями, лінії електропередач і ще десятки деталей, дивлячись на які мимоволі пригадуєш життя, яким воно було тридцять років тому. «Поступово мої малюнки накопичувалися і ставали свідками світу, що зникає. Радянського світу. І тоді мене зацікавило це зникнення», — каже Гійом Ренар. Так і виникла ідея створити виставку. У свої роботи художник вклав стільки тепла, що, здається, він народився не у французькому місті Пуатьє, а у Києві. А роботи цього радянсько-французького митця можна буде побачити до 24 вересня у Києві у Фонді сприяння розвитку мистецтв.

Тетяна ПАСОВА.

Фото автора.

На Херсонщині пожежею знищено 4,5 тонни кормів *(Укрінформ)*

Володимир ВОРОНІН склав повноваження Президента Молдови *(УНІАН)*

ВІТАННЯ

Національна асоціація цукровиків України сердечно вітає **ЗАГОРОДНЬОГО Григорія Дмитровича** — заслуженого працівника промисловості України, народного депутата України Верховної Ради двох скликань, міністра харчової промисловості України (1985—1986 рр.), голову Ради НАЦУ «Укрцукор» зі славним ювілеєм — 70-річчям від дня народження.

Ваша праця багатьом може правити за взірець вірного служіння вибраній справі. Зичимо Вам міцного здоров'я на довгі літа, благополуччя, бадьорості духу та оптимізму.

«Слава роду Полтавського» у Києві

15 вересня в рамках Всеукраїнського фестивалю мистецтв у Національному Палаці «Україна» творчий звіт майстрів мистецтв та художніх колективів представить Полтавщина. «Слава роду Полтавського» — так називається програма, в якій візьмуть участь кращі таланти краю.

Серед них — народний хор «Калина» Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, пісенно-танцювальний ансамбль «Полтава» Полтавської обласної філармонії, заслужений ансамбль пісні і танцю «Лтава» імені В. Міщенка Полтавського міського Будинку культури, хоровий колектив Полтавського музичного училища ім. М. В. Лисенка та ансамбль бандуристок цього ж училища «Любава», камерний хор «Гілея», ансамбль пісні і танцю «Оберіг» Гадяцького училища культури ім.. І. П. Котляревського, народний ансамбль пісні і танцю «Славутич» Кременчуцького міського Палацу культури, чимало фольклорно-етнографічних колективів. І, звичайно ж, симфонічний оркестр Полтавського академічного обласного музично-драматичного театру ім. М. В. Гоголя.

«Згадаємо ми і наших славних земляків — Раїсу Кириченко, Олександра Білаша, братів Майбород», —розповів заступник начальника обласного управління культури Геннадій Фасій.

Оскільки цього року відзначають 200-річчя від дня народження ще одного полтавця — Миколи Гоголя, то прозвучить увертюра до опери Миколи Лисенка «Тарас Бульба». Вшанують і творчість Івана Котляревського — сцени з вистав «Енеїда» та «Наталка Полтавка» виконають актори обласного театру ляльок та обласного музично-драматичного театру ім. М. В. Гоголя. «За підсумками усіх попередніх фестивалів мистецтв Полтавщина завжди входила до п'ятірки кращих, гадаємо, що й цього разу ми виступимо не гірше», — підсумував Геннадій Фасій.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтава.

На Закарпатті проходить туристична виставка-ярмарок

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

В Ужгороді сьогодні завершує роботу VIII міжнародна виставка-ярмарок «Тур'євроцентр—Закарпаття-2009». Для багатого на красу природи і пам'ятки історії Закарпаття розвиток туристичної галузі віддавна був пріоритетом. Тому проведенню спеціалізованої галузевої виставки тут надають особливе значення. «Коло учасників виставки з кожним роком ширшає, — каже президент Закарпатської торгово-промислової палати Отто Ковчар. — Завдяки нашій співпраці до Ужгорода приїхали партнери з Угорщини і Словаччини. Вони зацікавлені в просуванні свого турпродукту на український ринок, а також у запозиченні деяких наших досягнень».

Крім цього, прорекламувати свої туристичні можливості до Ужгорода приїхали представники Львівської, Івано-Франківської, Рівненської, Чернігівської, Одеської, Донецької, Сумської та Черкаської областей.

Василь НИТКА.

Міцний грунт комп'ютерних технологій

НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ НАУКИ ІТЕХНІКИ

Кількість комп'ютерів, які використовуються в промисловості, в наукових та навчальних закладах, у державному управлінні, економіці, обчислюється багатьма мільйонами, що сприяє зростанню продуктивності праці в різних галузях діяльності людини, де традиційно переважає інтелектуальна складова, в десятки, ба навіть і в сотні разів. В цьому розумінні можна сказати, що Україна добре тримається у світовому руслі процесу інформатизації.

З іншого боку це приводить до того, що при дослідженні складних фізичних процесів, а також різноманітних комбінаторних та інших задач великої розмірності виникає проблема подолання трансобчислювальної складності.

Однією з важливих компонент цього напряму є розробка методології та математичних методів розв'язування надскладних обчислювальних задач. Помітним явищем у розвитку цієї компоненти стали результати досліджень групи вітчизняних вчених, авторів циклу робіт «Розробка нових математичних моделей, методів та інформаційних технологій розв'язування задач оптимізації, обробки та захисту інформації», який висунуто на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки за 2009 рік. Ця група складається з провідних учених Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова Національної академії наук України, відомих учених Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, Національного Технічного університету України «КПІ» та навчальних закладів Полтави і Харкова.

Результати досліджень цього циклу не раз доповідалися авторами на міжнародних наукових форумах, публікувалися у провідних вітчизняних та зарубіжних виданнях. Про науковий авторитет авторського колективу свідчить той факт, що його творчий внесок до згаданого циклу робіт становить 25 монографій і понад 100 наукових статей.

Одна з найбільш розроблених тем циклу — теорія прийняття рішень, яка пов'язані з необхідністю враховувати чинники невизначеності та ризику.

Авторським колективом отримані глибокі фундаментальні результати, на основі яких розроблено новий математичний апарат аналізу складних систем в умовах ризику і невизначеності. Цей апарат узагальнює і вдосконалює широко відомі процедури оптимізації і прийняття рішень, включає нові методи оцінювання за умов недостатньої інформації, пропонує обчислювальні алгоритми і програмні засоби для розв'язання надскладних задач стохастичної оптимізації.

Значна частина результатів була отримана авторами впродовж тридцятирічної співпраці України з Міжнародним інститутом прикладного системного аналізу (IIASA, Відень).

На основі системного поєднання підходів і методів теорії прийняття рішень, комбінаторного аналізу, дискретної та стохастичної оптимізації фахівцями Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України було **створено комп'ютерну технологію підтримки прийняття відповідальних рішень, яка знайшла застосування у стратегічному плануванні та управлінні, а також в аналізі, моделюванні та прогнозуванні наслідків дій при розв'язуванні тих чи інших народногосподарських і соціально-політичних проблем.**

Так, для успішної діяльності атомних електростанцій в умовах недостатньої інформації запропоновано нові алгоритми оцінювання параметрів надійності, значно досконаліші за ті, що використовувалися раніше. Запропоновано і здійснено низку проектів підтримки прийняття відповідальних рішень, спрямованих на ринкову трансформацію економіки України, на керування складними високотехнологічними системами, системами автоматизованого управління виробництвом дрібносерійного типу, моделювання та середньострокове прогнозування динаміки зміни основних макроекономічних показників економіки України.

Розроблено та впроваджено відповідні моделі для експортно-імпортної політики, формування інвестиційних пріоритетів, пошуку економічних рівноваг, оцінки поведінки іноземного інвестора, економічної динаміки ринку праці та фінансової математики.

Частина проектів виконувалася на замовлення Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства надзвичайних ситуацій України, Міністерства освіти і науки України тощо.

Результати прогнозування реального ВВП України засвідчили, що розроблена модель виявила високий рівень достовірності у порівнянні з результатами прогнозування розвитку економіки України, перевершивши навіть прогнози, що виконувались фахівцями таких відомих організацій, як МВФ, Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку та ін.

Тим самим можливість адаптації компонентів та засобів створеної інформаційної технології до нових класів проблем була підтверджена практично.

В циклі робіт досліджується широкий клас задач евклідової комбінаторної оптимізації, до яких зводяться багато задач оптимізації в економічних, транспортних, сільськогосподарських, медичних, наукових, військових, гуманітарних, соціальних, освітянських та інших складних системах. Розроблений авторами апарат моделювання та розв'язування цих задач являє собою інструмент, який дає змогу по-новому, краще, а в переважній більшості випадків ефективно і точно розв'язувати як існуючі, так і нові задачі оптимізаційного моделювання в різних галузях науки і практики.

Для подолання бар'єру трансобчислювальної складності завжди актуальним є використання різних резервів оптимізації обчислень як за допомогою розробки оптимальних за точністю та швидкодією методів їх розв'язання, так і за допомогою створення потужніших комп'ютерів. Встановлено, що інколи ефект від використання оптимальних методів, а також моделей паралельних обчислень порівнянний з ефектом використання більш сучасної елементної бази комп'ютерів.

Процес інформатизації України досяг такої стадії, коли гостро постає нагальна проблема розробки і впровадження суперкомп'ютерних технологій. На виконанні цієї програми мають бути зосереджені всі зусилля нещодавно створеного Держкомітету інформатизації України та Кібернетичного центру НАН України, який визначений головною науковою установою з цих питань у країні Указом Президента України ще в 1992 році.

Свого часу в країні постало нагальне завдання удосконалення засобів розробки та побудови систем криптографічного захисту інформації, які б відповідали сучасним світовим стандартам. Дослідження в цьому актуальному напрямі інтенсивно ведуться в Інституті кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України.

У представлених роботах розглядається низка важливих проблем, які виникають під час аналізу стійкості систем захисту інформації як для державного, так і для приватного секторів економіки. Запропоновано ефективні методи розв'язання проблем, що стосуються систем симетричної, асиметричної криптографії та комп'ютерної стеганографії. В роботах знайшли відображення також результати щодо підвищення продуктивності систем двоключової криптографії (при постановці електронного цифрового підпису) і розробки нових стійких засобів прихованої передачі повідомлень та захисту інтелектуальної власності.

Члени колективу розробили нові оптимальні за точністю та швидкодією методи розв'язання задач цифрової обробки сигналів. Зокрема задач спектрального і кореляційного аналізу випадкових процесів, обчислення дискретних перетворень, задач про виявлення прихованих періодичностей. Отримані теоретичні результати, відповідні комп'ютерні технології апробовано та впроваджено для розв'язання задач експрес-обробки льотного експерименту, при розв'язанні задач на замовлення Міністерства оборони України та в навчальних процесах вузів України.

У низці робіт, присвячених обробці багатовимірних сигналів, розроблено нові методи розв'язання задач комп'ютерної томографії, які, зокрема, дозволяють поліпшувати діагностування хвороб за допомогою інформації, отриманої з медичних комп'ютерних томографів. На ці методи автори отримали патенти, що дозволяє використовувати їх на митниці для неруйнівного контролю об'єктів.

Цього стислого огляду цілком достатньо для висновку: українські вчені зробили значний крок, який відкриває якісно нові горизонти для розв'язання надскладних задач різної природи. З практичної точки зору міжнародний авторитет колективу підтверджується підтримкою їхніх досліджень більш ніж двадцятьма грантами міжнародних фондів, серед яких фонди фундаментальних досліджень Німеччини та Швейцарії, Лондонське математичне товариство, Королівське товариство Великобританії, НАТО, компанія «Інтел» (США), Інститут надійності та аналізу ризику Вашингтонського університету (США).

Автори циклу робіт, про який була мова, — відомі фахівці, члени-кореспонденти НАН України В. К. Задіракa, С. І. Ляшко, доктори наук Л. Ф. Гуляницький, Г. П. Донець, О. О. Ємець, П. С. Кнопов, А. О. Левитська, О. М. Литвин, Д. А. Номіровський, О. А. Павлов — представники добре відомої у науковому світі української школи інформатики — безсумнівно заслуговують на присудження їм Державної премії України в галузі науки і техніки.

Іван СЕРГІЄНКО,
генеральний директор кібернетичного центру НАНУ, академік НАНУ.

ОБ'ЄКТИВ

4 вересня. Крим. Джанкой. Лікар-терапевт Джанкойської центральної районної лікарні Віра Мереуца проводить прийом дітей, потерпілих внаслідок масового отруєння.

5 вересня. Івано-Франківськ. Фестиваль народних промислів «Карпатський вернісаж-2009».

6 вересня. Голова Народного руху України народний депутат Борис Тарасюк та колишній голова НРУ Геннадій Удовенко покладають квіти до пам'ятника Герою України і багаторічному лідеру НРУ В'ячеславу Чорноволу з нагоди 20-річчя заснування НРУ.

7 вересня. Київ. Народний депутат України Роман Забзалюк *(ліворуч)* і голова Національної спілки журналістів України Ігор Лубченко під час виставки кращих шкільних видань України — переможців Національного конкурсу шкільних газет, яка відбулася у Національній спілці журналістів України.

10 вересня. Зустріч Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з генеральним директором Європейського інформаційного телеканалу «Євроньюс» Філіпом Кайлом.

9 вересня. Луганська область. На шахті «Київська» державного підприємства «Ровеньки антрацит» днями відкрито каплицю св. Варвари.

8 вересня. Житомир. Миротворці обшукують автомобіль під час проведення сертифікації чергової, 13-ї, ротації національного складу спільного українсько-польського миротворчого батальйону «Укрполбат» до виконання миротворчих завдань у складі сил КФОР в Косово.

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Олександра КЛИМЕНКА, Сергія КОВАЛЬЧУКА, Укрінформу та УНІАН

Львівський облвійськкомат відмовляється від свого приміщення, яке не може опалювати та забезпечувати електрикою *(УНІАН)*

Шахта «Чайкіне» перша в Донецькій області виконала річний план із видобування вугілля *(Укрінформ)*

РЕГІОНИ

БУКОВИНА

Музиканти попрацюють для церкви

За отримані від концертів кошти буде завершено будівництво Патріаршого собору Воскресіння Христового у Києві. Музичний маршрут пролягатиме через шість областей: Волинську, Рівненську, Чернівецьку, Тернопільську, Івано-Франківську і Львівську.

У турне беруть участь Тарас Петриненко і Тетяна Горобець, вокальна формація «Піккардійська терція», лідер «Мандрів» Фома, гурти «Друга ріка», «С.К.А.Й.», «Гудімов», «Горгішелі», «Транс-формер», Наталя і Дарина (Мамай) Сумські, Ігор Мірошниченко. Режисер-постановник — Сергій Архипчук. Вітальне слово виголосить глава УГКЦ Блаженніший Любомир (Гузар).

Сергій СУЛИМА.

ІВАНО-ФРАНКіВЩИНА

Сиріт навчать, як знайти роботу

В Івано-Франківській області розпочато реалізацію проекту ОБСЄ «Сприяння працевлаштуванню випускників інтернатних установ для дітей-сиріт в Україні». Як повідомив прикарпатським журналістам координатор проектів ОБСЄ в Україні посол Любомир Копай, у проекті, що здійснюватиметься у п'яти регіонах України, загалом буде задіяно 150 випускників-сиріт. Під час спеціальних тренінгів їм допоможуть розвинути навички самостійного життя, зокрема, навчать, як шукати роботу та працевлаштовуватися. Проект здійснюється у рамках діяльності ОБСЄ в Україні задля попередження торгівлі людьми, особливо дітьми, що перебувають у групі ризику. Впроваджується він спільно з Міністерством у справах сім'ї, молоді та спорту за фінансової підтримки урядів Андорри, Ліхтенштейну, Польщі та США.

Дарина НАЗАРЧУК.

ЧЕРКАЩИНА

Час звіряють по вежі

Стародавнє містечко Шпола знамените тим, що його околиці за найновішим комп'ютерним обчисленням є географічним центром України. Цей науковий факт засвідчує величня стела, споруджена перед в'їздом до Шполи. Нещодавно місто поповнилося ще однією пам'яткою. Центр його прикрасила вежа з годинником. Ініціював появу «європейської родзинки» місцевий осередок Союзу українок, а профінансував будівництво шполянський підприємець і меценат Павло Мальчик.

Лідія ТИТАРЕНКО.

За дітей, які народяться сьогодні, — премія від міського голови!

Щороку в День міста дніпропетровці отримують подарунки — чи то відновлену набережну з розкішним фонтаном на Дніпрі, чи то пішохідні бульвари, чи то реконструйовані сквери. Сьогодні, на 233-й день народження Дніпропетровська подарунки приймають насамперед діти. В одному з центральних скверів відкривається найбільший у місті ігровий майданчик, а в парку імені Лазаря Глоби розпочинає роботу дельфінарій. Чимало розважальних програм сьогодні теж для дітей.

Слава Богу, з'явилися черги...

— Діти не повинні знати, що таке криза, — наголошує **міський голова Дніпропетровська Іван Куліченко** — А тому ми не згорнули жодної соціальної програми, підтримуємо і старі традиції, і недавні починання, які, сподіваємося, також стануть традиціями. Торік батьки 39 немовлят, які народилися в День міста, вперше одержали з міського бюджету фінансову підтримку. Родинам, в яких сьогодні народяться діти, теж буде виділено по п'ять тисяч гривень. Ми радіємо з того, що за сім місяців немовлят у нас майже на тисячу більше, ніж за відповідний період минулого року.

Слава Богу, з'явилися черги в дитячі садки і початкову школу. Цьогоріч відкриваємо 63 додаткові дитячі групи, взяли на баланс міста сім дитсадків, які належали промисловим підприємствам. Через тиждень на житловому масиві Лівобережний розчинить двері нова музична школа.

Нині активно працюємо над тим, щоб повернути в комунальну власність колишній дитячий кінотеатр у парку імені Лазаря Глоби і поселити в ньому ляльковий театр. Він має гарне приміщення на житловому масиві Перемога, але очевидно, що йому потрібна ще одна сцена саме в дитячому парку.

Вчасно розпочали роботу всі 165 навчальних закладів міста. Уперше пролунав шкільний дзвінок у ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою. У цей комунальний заклад освіти у 9—10 класи приймаємо юнаків 14—15 років. Діти-сироти, діти, чиї батьки брали участь у ліквідації Чорнобильської катастрофи, в бойових діях або загинули під час виконання службових обов'язків, а також діти з багатодітних сімей мають переваги під час вступу. Нині набрали 80 юнаків, а в перспективі плануємо приймати триста. Крім того, наступного навчального року в іншому корпусі цієї школи організуємо навчання для дітей, які хочуть знати ази дипломатії.

Нинішнього року на підготовку закладів освіти з місцевого та районних бюджетів було виділено 20,8 мільйона гривень.

— На серпневій нараді звучала тривога з приводу збереження педагогічних кадрів у зв'язку з тим, що в десятих класах великий недобір. Що може зробити у цьому плані міська влада?

— Ми розробимо спеціальну програму, яка допомогла б пережити цей рік і не втратити кадри, які в майбутньому будуть затребувані. Так об'єктивно склалося, що сьогодні в десятих класах учетверо менше учнів, ніж у дев'ятих. До того ж педагогічні колективи потребують омолодження: понад 20 відсотків учителів — пенсійного віку. Цього літа тільки у школи прийшли більш як сто молодих фахівців.

Ще хочу зазначити, що нинішнього року на підготовку закладів освіти з місцевого та районних бюджетів було виділено 20,8 мільйона гривень.

Четвертий рік особливу увагу приділяємо шкільним харчоблокам, зокрема, мільйон гривень витратили на їхнє облаштування цьогоріч. Як результат — дедалі більше дітей беруть у школі повний обід, бо він недорогий і якісний.

І захочеш — не об'їдеш

— Іване Івановичу, в нинішніх умовах майже нереально загадувати про подарунки через рік. І все-таки, які проекти стовідсотково будуть реалізовані?

— Усе залежить від того, чи отримає місто 10 відсотків з прибутку підприємств усіх форм власності (а ми сподіваємося, що такі зміни до бюджету буде прийнято). Але за будь-яких умов будівництво найголовніших для міста об'єктів не зупиниться. Насамперед я маю на увазі великі транспортні розв'язки.

Проект спусків із Кайдацького мосту, виконаний коштом міста (незважаючи на те, що ця магістраль сполучена з трасою Київ — Луганськ — Ізварине і повинна обслуговуватися Укравтодором), пройшов експертизу і після затвердження його можна реалізувати.

Міська влада зобов'язалася звільнити майданчик під будівництво, і у вересні ми переселимо в нову багатоповерхівку мешканців приватних будинків, які розташовані на цій території. Отже, як бачите, робота не припинялася, незважаючи на те, що торік ми не отримали обіцяних із державного бюджету коштів на цей проект. І навіть якщо нам і в наступному році не дадуть жодної копійки, ми не припинимо будівництво. Бо тисячі автомобілів підвищеної вантажопідйомності створюють нестерпну ситуацію на вулицях і проспектах, якими вони рухаються, а на крутому підйомі вулиці Космічної, де розташовується чимало лікувальних закладів, зокрема й пологовий будинок, обласна дитяча лікарня, офтальмологічний і онкологічний центри, вони просто небезпечні.

Вибори за партійними списками — велика помилка, і багато політиків її визнають, тільки нічого міняти не хочуть, бо це простіший і надійніший шлях до влади.

Дніпропетровськ — мало не єдиний в Україні обласний центр, який не має жодної об'їзної дороги. Це за того, що його перетинають п'ять транспортних напрямків, і всі ці великовантажні потоки рухаються через центральну частину міста. Цьогоріч на замовлення Укравтодору (об'їзні дороги — це його «парафія») до плану внесли південний обхід, але будувати не почали, бо не отримали фінансування. Для нас ця дорога дуже важлива, бо вона дасть змогу транспортний потік із Києва і Кривого Рога вивести на Запорізьку трасу. Побудувавши спуски з Кайдацького мосту, ми зв'яжемо харківський і донецький напрямки із запорізьким і криворізьким, а спуски з Південного мосту дадуть можливість з об'їзної дороги вийти на трасу Москва—Сімферополь.

Проект спуску з Південного мосту теж уже виконали й почали відселяти людей з території, де буде розгорнуто будівельний майданчик. У межах міста виконуватимемо роботи власним коштом: у нас немає іншого виходу, оскільки вантажівки безперервним потоком рухаються через спальний район — житловий масив Тополя.

Це будівництво розпочалося раніше, ніж про ЄВРО заговорили, бо місту потрібні сучасні готелі. Хоча загалом у Дніпропетровську, як і в усій Україні, обсяги будівництва скоротилися.

— А як буде з об'єктами, будівництво яких приурочили до відкриття ЄВРО?

— Ви маєте на увазі готелі? Здебільшого це будівництво розпочалося раніше, ніж про ЄВРО заговорили, бо місту потрібні сучасні готелі. Однак заради справедливості треба сказати, що ми мали вагомий стимул, і деякі об'єкти уже на стадії завершення. Хоча загалом у Дніпропетровську, як і в усій Україні, обсяги будівництва скоротилися.

— Була ще надія добудувати метро...

— Наразі її немає. Про дніпропетровське метро хронічно забувають під час формування державного бюджету. І в цьому році сталася «технічна помилка», яку визнали, але забули виправити. Тих 25 мільйонів гривень, які нещодавно виділив уряд, вистачить, щоб до кінця року утримувати метрополітен і погасити борги у зарплаті. Єдина надія на те, що в держбюджеті наступного року про наше метро не забудуть.

Чому міський голова не вступає в партію

— Ви знову балотуватиметеся на міського голову. І надалі будете дотримуватися принципу позапартійності?

— За три строки свого головування я мав би поміняти уже партій сім-вісім. Через одну просту причину: керівник має належати до тієї партії, яка на даний момент приймає рішення...

Я вважаю, що міські голови і голови ОДА мають бути поза партіями. І що немає іншого шляху для побудови демократії в державі, окрім як розвивати місцеве самоврядування через вибори і звітність. Хоч би як називався керівник області — губернатором чи головою виконавчої влади — його також мають обирати жителі області. Партії можуть висувати своїх представників, а обирати має народ. Так само і в місцевій раді: хай будуть висуванці від партій, але виборці мають голосувати не за партії, а за конкретних людей. Вибори за партійними списками — велика помилка, і багато політиків її визнають, тільки нічого міняти не хочуть, бо це простіший і надійніший шлях до влади. Які головні зміни пропонують нині до Конституції? Ті, що стосуються виборів. Але суть Конституції не в тому, як проводити вибори, а в тому, щоб забезпечити громадянам країни гідне життя.

Тож, поки буду міським головою, я в жодну партію не вступлю. Якщо й створюватиму якесь формування, то це буде блок людей, переважно безпартійних, і таких партійців, які не ставлять цілі й амбіції партії вище за суспільні інтереси.

Розпитувала
Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

На знімку: Іван Куліченко у гостях у «Студентської республіки».

Фото надано прес-службою міської ради.

Олесь ГОНЧАР — Юрій ШЕВЕЛЬОВ: діалог через океан

Повторимося: ідея перетворити Харків на університетське місто народилася на берегах Неви, в Санкт-Петербурзі (вийшовши на Чорне та Азовське моря, метрополія була конче зацікавлена в якнайшвидшому економічному освоєнні просторів багатого на чорноземи та корисні копалини колишнього Дикого поля: Слобожанщині, Донщині та іншим південним землям імперії судилося стати форпостом у протистоянні насамперед з Туреччиною).

Це визначальна об'єктивна мотивація відкриття нового університету. Але, зрозуміло, були причини й суб'єктивні.

Харківський проект знайшов підтримку в А. Чарторийського (в 1804—1806 роках міністр закордонних справ Росії), котрий був опікуном Віленського університету.

Історик І. Лисяк-Рудницький аргументовано довів, що «князь Чарторийський мав рацію, коли, як польський патріот, намагався не допустити заснування університету в Києві; йому залежало на тому, щоб три правобережні губернії — Волинську, Подільську й Київську — включити до Віленської учбової округи й таким чином закріпити польську культурну гегемонію на цій території».

І в цьому А. Чарторийському та С. Потоцькому справді допомагав В. Каразін. І тут не можна не зауважити, що життєпис спритного слобожанця достойний кіносценарію чи пригодницького роману, бо чи є ще в якогось харківського героя така суперечлива та інтригуюча біографія? Міркуйте самі: за походженням — чи то грек, чи болгарин, чи серб, збіднілий дворянин без грунтовної освіти, сержант Семенівського полку, прощений імператором Павлом за зраду, він усе-таки зумів вибитися не просто в столичні чиновники, а у фаворити при імператорському дворі Олександра І (?!). Очевидно, через недостатню (чи упереджену) вивченість документів та політичні кон'юнктури кількість «чеснот і талантів» В. Каразіна, що перечислюються особливо в сучасних біографічних нарисах, з часом зростає у геометричній прогресії (якщо вчора його порівнювали з М. Ломоносовим, то сьогодні вже з Б. Франкліном — одним із «батьків-засновників» США). Щоправда, джерелом інформації про видатні досягнення фаворита є він сам: і заснував перше в Європі міністерство освіти, і статути для російських академій та університетів складав, і геніальні відкриття робив... Проте є й «темні» сторінки в його життєписі: був одним із фанатичних захисників імперії (запеклий противник руху декабристів, сприяв висилці зі столиці «баламута» О. Пушкіна, мав відвертий консервативний світогляд тощо). І головне: був готовий у будь-який момент залишити Слобожанщину й відправитися на Балкани в ролі таємного політичного емісара для створення там держави—сателіта Російської імперії. До речі, закінчилось життя В. Каразіна буденно: врешті усунутий від служби, він змушений був повернутися в «рідні пенати» — на свій хутір, де одружився з селянкою й віддав усю свою невичерпну енергію на нові «відкриття»...

Як бачимо, феномен фаворитизму — річ загадкова й до кінця не пізнанна.

Як студент, а пізніше викладач Харківського університету. Ю. Шевельов не захоплювався постаттю В. Каразіна. Особливо його дивувало, що з провінціала-фаворита роблять «архітекта національного відродження» (здається, найяскравіше відображає зміст проблеми «Слобожанщина і Каразін» ставлення минулих і нинішньої влади до монумента засновнику ХНУ: його переносили вже разів чотири чи п'ять. Як і змінювали напис на пам'ятнику).

Очевидно Ю. Шевельову імпонували інші справді великі харків'яни — випускники чи викладачі університету: Нобелівські лауреати І. Мечников, Л. Ландау, С. Кузнець, вчені О. Потебня, Д. Багалій, П. Гулак-Артемовський, М. Костомаров, М. Остроградський, М. Барабашов, О. Ляпунов, О. Струве (останній, щоправда, відсутній у сучасній історії ХНУ, хоча, емігрувавши до Америки, став визнаним у світі астрономом, очолював міжнародні наукові інституції).

Хоч би там як було, але активність не увінчаного графськими та княжими титулами, проте наполегливого в досягненні своєї мети В. Каразіна дала свої результати: врешті-решт, створилася позитивна атмосфера для заснування першого у східній (підімперській) Україні університету саме в Харкові.

Усе вище сказане має прямий стосунок до нашої розповіді, оскільки пануюча в університеті атмосфера (місцеві інтелектуали називають її «між Києвом та Москвою») зіграла не останню роль у важливому для Ю. Шевельова життєвому виборі, коли він 1943 року назавжди залишив Україну.

Але повернемося на початок XIX століття.

Коли постала проблема викладацького складу нового університету, вже згадуваний граф С. Потоцький, котрий навіть після своєї відставки з поста опікуна Харківського навчального округу віддано займався проектом, використав свої широкі європейські знайомства й звернувся до німецьких інтелектуалів (французькі університети в той час були закриті Наполеоном, а британські занадто відрізнялися від європейських). Зокрема, він запросив до столиці Слобожанщини поета й мислителя Йоганна Вольфганга фон Гете, котрий, на жаль, відмовився переїхати до Харкова, але активно посприяв формуванню професорського складу новозаснованого навчального закладу. Отже, із 47 викладачів університету 29 були іноземцями (14 німців, 4 французи, 7 вихідців із слов'янських європейських країн).

Професори-європейці їхали до Харкова не лише самі, вони везли з собою, сказати по-сучасному, «групи підтримки»: слуг, садівників, лікарів, шевців, кравців... Для їхнього поселення була виділена міська територія, на якій утворилася вулиця, що закономірно одержала назву Німецька. Жили на ній Вебери, Грумбахи, Бренки, Лосси, Вольфи... (Д.И. Багалей, Д.П. Миллер «История города Харькова за 250 лет его существования (1655—1905). В двух томах. Репринтное издание. Х., 1993).

Зауважимо принагідно, що в Харкові завжди переважало українське населення. Особливо в перші десятиліття його існування. Наприклад, згідно з даними за 1666 рік у місті мешкали 2179 українців і 151 росіянин.

Жили тут й іноземці. Ті самі німці (і не лише котрі прибули у Слобожанщину у зв'язку з відкриттям університету). Так з'явилися серед харків'ян і родини Медерів та Шнейдерів, один із шлюбів між якими і створив сім'ю, в котрій народився Юрій Шнейдер-Шевельов.

2. Юрій Шевельов — Георгій (Юрій) Шнейдер (літературні псевдоніми Юрій Шерех, Григорій Шевчук). 17 грудня 1908, Харків (за іншими даними — Ломжа, Польща) — 12 квітня 2002, Нью-Йорк, США

Славіст-мовознавець, історик української літератури. Закінчив Харківський університет (тоді Педагогічний Інститут Професійної Освіти, 1931). Викладав у комуністичному технікумі журналістики (1933—1939), в Харківському університеті (1939—1943). Професор Українського Вільного (Німеччина, з 1946-го), Люндського (Швеція, 1950—1952), Гарвардського (1952—1954), Колумбійського (США, 1954—1977) університетів. У 1946—1949-му — заступник голови об'єднання українських письменників МУР в Німеччині. Обирався Президентом Української Вільної Академії Наук в США (1959—1962, 1978—1987), головний редактор журналу «Сучасність». Член Американського лінгвістичного товариства, Інституту мистецтв і науки. Член Гугенгеймського меморіального товариства (1958—1959).

Ю. Шевельов — автор 17 книжок, зокрема, фундаментальних наукових праць: «Передісторія слов'янської мови: історична фонологія загальнослов'янської мови» (1965), «Історична фонологія української мови» (1979), «Нарис сучасної української мови» (значна частина праць перекладена англійською).

Завдяки Ю. Шевельову українську мову введено в контекст світової славістики.

Основні книжки вченого: «Не для дітей» (1964); «Друга черга» (1978), «Третя сторожа» (1991), «Пороги і запоріжжя» (тритомник), (Х.,1998), «Я — мене — мені... (і довкруги). Спогади» (два томи), (2001), «Вибрані праці. Мовознавство. Літературознавство» (два томи), (2008).

Бібліографія писань у ювілейних збірниках на пошанування Ю. Шевельова: Symbolae in honorem Georgii Y. Shevelov. Мюнхен, 1971; Studies in Ukrainian Lingvistics in honor of George Y. Shevelov. Нью-Йорк, 1985.

Серед його нагород та відзнак, зокрема, Національна премія України імені Т. Шевченка (2002). Вчений був Почесним доктором Альбертського, Люндського, Харківського університетів.

Кажуть, що нитка людського життя — павутинка: необережно торкнешся — й усе. Може, тому у своїх спогадах Юрій Шевельов зауважує, що не зачіпатиме деякі теми особистого життя. Идучи за ним, теж спробуємо обійти речі, котрі відносяться до потаємного (якщо й доведеться порушити цю умову, то намагатимемось бути толерантним. Дай Боже!).

Отже, родина Шнейдерів-Шевельових.

Якщо у випадку Олеся Гончара-Біличенка можна казати про певні стосунки полтавських Монтеккі та Капулетті, то офіцерська, а потім полковнича (коли В. Шнейдер-Шевельов став генерал-майором, батьки нашого героя вже жили окремо) родина ділилась на дві частини: мати з дітьми і батько — чоловік, котрий і одружившись не змінив свого способу життя (він себе незалежно й вільно...).

Батько Ю. Шевельова — Володимир Шнейдер, одержав військову освіту, служив у російській царській армії, потім (за свідченням сина) у Добровольчій у Криму (в період командування нею генералом-німцем П. Врангелем) — був нібито комендантом Феодосії...

На еміграції Ю. Шевельов зустрів прізвище батька у спогадах О. Лотоцького (1870—1939, громадсько-політичний діяч, письменник, науковець): «Який-небудь командир Олонецького полку «истинно русский» Шнейдер видавав такий наказ: «Замечено мною, что инородцы ведут переписку с родными не на русском, а на своем языке. Все они говорят или очень плохо, или ломанным языком порусски, а русский язык — язык государственный. Армия в мирное время — это школа. Инородец, пока состоит на службе, в течении трех лет, должен и обязан научиться русскому государственному языку; это же возможно только при условии предъявления к инородцам требования и говорить, и писать только исключительно порусски. Родные же или знакомые также должны отвечать по-русски... принять меры по проведению этого требования в жизнь».

Це була цінна для Ю. Шевельова інформація, оскільки він і справді знав про рідного батька дуже мало. «Володимир Карлович Шнейдер (тільки так, не німецька Шнайдер) був німецького роду з Польщі, як мати була з німецького роду, власне, напівнімецького,.. з України» («Я — мене — мені... (і довкруги). Спогади». Харків—Нью-Йорк, 2001, стор. 240). Інформація про батьків важлива, оскільки відкриває джерела українства Ю. Шевельова. Так проблему визначає сам професор — «моє українство». І це почуття, що стало основою для формування його світоглядних позицій, розбудила й утвердила в синові мати Варвара Володимирівна Медер: «Моє українство — від предків, вона, саме вона перенесла його до мене, хоч і намагалася вберегти мене. Вона, попри всі німецькі нашарування і Медерів і Шнейдера» («Я — мене — мені...», стор. 80).

«Її українство не виходило поза межі емоцій і симпатій, — згадує Ю. Шевельов. — Але воно було, і це стало однією з кардинальних відмінностей між нею і батьком. Мене вона хоронила від українства, але коли воно стало в мені пробуджуватися, вона не чинила перешкод і, думаю, підсвідомо приймала це... (Зауважу, що й моя сестра Віра розвивалася в тому ж напрямі, що і я)... Я переконаний, що вона шалено боялася за мене в ті часи, коли бути українцем стало державним злочином. Але я не пригадую ні одного випадку, коли б вона пробувала навернути мене до куди безпечнішої російськости» («Я — мене — мені...», стор. 79).

На еміграції Варвара Володимирівна спілкувалася винятково українською мовою й, за спогадами сина, її останні слова вже на американській землі були теж українськими. Мати була мудрою жінкою й, слухаючи дискусії сина з колегами—українськими емігрантами, легко дійшла висновку: «Нічого з того не буде, України ви не збудуєте».

Патріотизм професора — не етнографічний у своїй основі, а моральний та інтелектуальний. Власне, це цивілізаційний вибір, бо культурна й освічена людина не може не поважати землі, де народилася, не може бути байдужою, а то й зневажати народ, серед якого виросла.

Про матір професора говоритимемо пізніше, а тепер наголосимо, що закорінення українства в Ю. Шевельові було ще й наслідком протистояння матері з батьком. Оскільки генерал В. Шнейдер за світоглядом був, швидше за все, великодержавником, то мати — на противагу йому! — схилялася до українофільства й виховувала відповідно свого сина (знову-таки: «між Києвом та Москвою»)...

Правильність цього висновку підтверджується і юнацьким відкриттям перманентного духовного конфлікту, котрий Юрію Шевельову довелося пережити. Приймаючи подарунок — «Ілюстровану історію України» М. Грушевського — від родича-науковця Анатолія Носова, школяр упевнено зауважив, що українська мова існує, але вона некрасива. Отже, й уживати її не престижно. Родич спокійно відпарирував: «Мова, якою розмовляють мільйони людей, не може бути некрасива».

Як згадує Юрій Шевельов, його батько був учасником російсько-японської війни 1904—1905 років. З Далекого Сходу В. Шнейдер надсилав родині картки-краєвиди з видами Транссибірської залізниці, Манджурії. Дружина й діти із зацікавленням переглядали їх.

Архівні документи свідчать, що полковник Шнейдер Володимир Карлович (в інших документах — Корнилович) з 25 червня 1910 року командував 14-м Олонецьким піхотним полком 4-ї піхотної дивізії 6-го армійського корпусу, котрий дислокувався у Ломжі (Польща).

Щодо участі Олонецького полку у Першій світовій війні, то він був задіяний у боях у Східній Пруссії, Польщі та Галичині. У серпні 1914-го 6-й армійський корпус, до складу якого входив 14-й Олонецький полк, брав участь у наступі 2-ї армії генерала Олексія Самсонова.

Полковник В. Шнейдер командував полком на Західному (німецькому) фронті.

На початку Першої світової війни нікого не цікавила національність російських генералів та адміралів. Але коли царська армія почала відступати, в екстремістськи налаштованих політиків одразу виникло питання: «А чому це німці командують російськими військами? Чи не тому російська армія відступає?».

На 15 квітня 1914 року в імперській армії було із 169 «повних генералів» — 48 німців (28 відсотків), із 371 генерал-лейтенанта — 73 німці, із 1034 генерал-майорів — 196 німців (19 відсотків). Російська армія вступила в Першу світову війну, маючи в Генеральному штабі із 985 офіцерів 169 німців. Навіть в імператорській свиті із 53 генерал-ад'ютантів було 13 німців (24 відсотки).

З цих причин під час війни німці-офіцери та генерали вимушені були змінювати свої прізвища: Йоганн Клейст ставав Іваном Клестовим, Теодор Мут — Федором Мутовим, Вольдемар фон Візе — Володимиром Фонвізіним і так далі.

Ось чому після трагічних для російської армії серпневих подій 1914 року у Східній Прусії командир Олонецького полку полковник Володимир Карлович Шнейдер, одержавши звання генерал-майора й призначення командиром бригади 4-ї піхотної дивізії, в документах уже значився як Шевельов Володимир Георгійович.

Матір'ю Юрія Шевельова була Варвара Володимирівна Медер (напівнімкеня за походженням, батько — німець), народжена у Харкові 30 листопада 1867 року (померла в США 1953-го).

Віталій АБЛІЦОВ.

(У продовженні йтиметься про біографію матері Ю. Шевельова, її вплив на життєвий вибір сина, а також про навчання та початок викладацької діяльності вченого).

Продовження. Початок у числі 166.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 171 (4671)
СУБОТА, 12 ВЕРЕСНЯ 2009

По кому подзвін?

У Конституції Швейцарської Конфедерації 1999 р. є положення, що вражає своєю людяністю і звучить по-біблійному просто й піднесено, утверджуючи, «що сила народу вимірюється благом слабких». Тут йдеться про людей, які не можуть вижити без підтримки суспільства. По суті, держава заявила їм: ваша доля — моя турбота.

Сьогодні вже не секрет, що Україна — перша у світі за темпами вимирання населення. І поза сумнівом, що основну провину за це загрозливе становище несе держава. Бо саме вона не спромоглася в основу своєї діяльності покласти піклування про «слабких». Багатьом, дуже багатьом можновладцям очі затьмарило інше: гроші та влада, влада та гроші. І те, і інше несумісне з гідним життям простих людей. Тому не доводиться дивуватися тому відчаю, з яким вони залишають цей світ і цю країну. Вимирання і еміграція - найочевидніша реакція на бездушність, безсердечність і безвідповідальність держави стосовно своїх громадян.

Чи є альтернатива цьому фатальному ходу подій? Безумовно, є. Ім'я її — громадянське суспільство. Саме воно як найцивілізованіша форма самосвідомості, самоорганізації і самоврядування народом своєю долею, здатне переламати цю гнітючу ситуацію. Найвагоміший внесок здатні були зробити благодійні фонди і організації інвалідів. Більш того, саме ці інститути отримали бурхливий розвиток на останній фазі існування СРСР. Ніби поспішаючи реабілітувати себе за всі ті негоди, які ця держава обрушила раніше на голови своїх підданих, вона породила Дитячий фонд імені В. І. Леніна, Радянський фонд милосердя і здоров'я, Радянський фонд культури, безліч інших організацій, які за свій короткий вік встигли принести немало добра людям. Усі ці організації, їх підприємства і підопічні були звільнені від податкового тягаря.

> Вимирання і еміграція — найочевидніша реакція на бездушність, безсердечність і безвідповідальність держави стосовно своїх громадян.

Проте саме на цій ниві Україна вирішила виявити свою «непримиренність» у боротьбі з минулим. З найперших кроків свого незалежного буття вона обклала податковою даниною всіх «слабких», по суті, немилосердно і невблаганно зменшуючи їх чисельність. Так, будь-яка соціальна допомога з боку благодійних фондів що надається абсолютно знедоленим людям, зокрема позбавленим тих або інших частин тіла, обкладається «подушним» податком. Бездушні чиновники, вступивши в непримиренну війну з безногими і безрукими, сліпими та глухими, отримали приголомшливу перемогу: останні стали покидати цю тлінну землю прискореними темпами. Позбавлені підтримки держави, услід за своїми підопічними одна за одною стали припиняти свою діяльність і благодійні організації - єдине гідне дитя часів перебудови. Таким чином, єдиним розмахом руки законодавців всі «слабкі» виявилися приреченими на загибель. Не рятує і те, що про них згадують напередодні чергових виборів, не помічаючи страхітливого зменшення чисельності тих, що живуть у періодах між ними.

Одним з небагатьох проектів, якому вдалося довше за інших чинити опір цьому руйнівному процесу, стало об'єднання коштів і зусиль благодійних організацій України (аналогів цього не було у вітчизняній історії). Так, відділення Комітету Товариства Червоного Хреста України, Дитячого фонду України, Українського Фонду милосердя і здоров'я, Фонду України соціального захисту інвалідів, Українського товариства сліпих, Українського товариства глухих, низки інших соціальних установ об'єднали 5 липня 1991 р. частину своїх благодійних коштів з метою спільного виживання в бурхливому океані дикого ринку. Основним завданням цього об'єднання стало інвестування благодійних коштів у найменш ризиковані проекти. В усьому світі подібна практика називається філантропічним бізнесом. У нашому випадку розвиток отакого уявлявся на шляху об'єднання благодійних коштів із зусиллями трудових колективів, що виходили на оренду майнових комплексів державних підприємств. Створена для здійснення цього проекту юридична особа отримала найменування АФІТ «Фонд».

Одним з практичних кроків до втілення в життя подібного проекту стала участь АФІТ «Фонд» у створенні 13 грудня 1993 р. господарського товариства «Миколаївський акціонерний глиноземний завод», 90 відсотків статутного фонду якого належало трудовому колективу, а 10 відсотків — сукупному благодійному капіталу. Навряд чи хто сперечатиметься: правомірний, благопристойний і гарний проект. Хто підніме руку на подібне? Проте підняли. Та ще як! 14 квітня 1995 р. протягом одного дня створене підприємство було ліквідовано. Відзначимо, що це було зроблено без попереднього повідомлення уповноваженого вказаних благодійних організацій, без відповідної публікації в ЗМІ, без створення ліквідаційної комісії і без відповідного двомісячного терміну на ліквідацію юридичної особи. Все за принципом: своя рука владика. У країні, де немає права, а є зв'язки, це — звичайна, вкрай хибна практика.

Ця цинічна акція була визнана незаконною рішенням Вищого арбітражного суду України від 25 квітня 1997 р. Проте зв'язки на те й зв'язки, щоб їх задіювати в міру потреби незважаючи на право. У повній відповідності із законами жанру в Президію Вищого арбітражного суду України надходить протест Генерального прокурора України від 2 липня 1997 р., який згідно з положеннями статті 121 Конституції України мав право на втручання в судовий спір тільки на користь громадянина або держави. Хай читач з першого разу вгадає, чиї інтереси представляв прокурор в спорі між рейдерами та їх жертвами? Згадане вище рішення суду було негайно скасоване.

У результаті неймовірних ходінь по муках Вищий господарський суд України в 2004 р., скасувавши всі попередні відміни, залишив в силі рішення Вищого арбітражного суду України від 25 квітня 1997 р. Проте задіяли могутні зв'язки — і рішення знову було скасоване. У 2006 р. Вищий господарський суд України вдруге залишає в силі рішення Вищого арбітражного суду України від 25 квітня 1997 р. Цього разу кошти, що значно «всохли» за 9 років, були стягнуті на користь об'єднання благодійних організацій. Треба гадати, що повернення значно девальвованих безготівкових коштів було дешевше за ту готівку, яка могла знадобитися для нового витка боротьби з наполегливим опонентом. Проте опонент виявився непоступливим і подав позов про відшкодування індексу інфляції. На подив багатьох, у тому числі заявника, позов був задоволений рішенням Господарського суду Миколаївської області від 9 грудня 2008 р. І тут обуренню місцевих представників російського олігарха, мультимільярдера і глави алюмінієвої імперії не було меж. Сукупному благодійному капіталу оголосили війну до переможного кінця, бо коли програти справу одним, то тоді свої права з новою силою відстоюватиме понад 26 тисяч колишніх акціонерів, яких господарі цього заводу залишили без акцій і без стабільного майбутнього. Адже ці акціонери вже пройшли всі лабіринти господарських судів України. І скрізь їм давали відкоша. Такий же результат в апеляційній і касаційній інстанції господарського суду чекав і АФІТ «Фонд». Сукупний благодійний капітал залишився без захисту. Знедолені — без надії на поліпшення їх життя. Право вкотре було нахабно спаплюжено.

> Усе за принципом: своя рука владика. У країні, де немає права, а є зв'язки, це — звичайна, вкрай хибна практика.

Втім, універсальна здатність іноземних господарів Миколаївського глиноземного заводу захищати свої інтереси в коридорах органів державної влади — це окремий випадок. А ось хронічна неспроможність громадян України захистити свої права в цих же самих коридорах — негативна закономірність. Не окремі особи, а майже все населення виявляється безсилим, тобто слабким перед знахабнілими можновладцями. На мій погляд, в Україні склалася справді трагічна ситуація. З одного боку, нещадно задушили залишки інститутів старого громадянського суспільства, з другого — не дали вирости новому. Радянське правосуддя зруйнували, справедливе - не створили. Іншими словами, в Україні відсутня інфраструктура цивілізованого виживання людей. Люди, позбавлені елементарних інструментів самозахисту від життєвих негод, виявилися кинутими напризволяще. У подібних умовах всі «слабкі» приречені на вимирання. Але доведені до такого стану люди стають озлобленими, агресивними і байдужими до своєї держави, загрозою особистій безпеці одне одного і всіх тих, хто довів їх до подібного стану. У такому хворому суспільстві конституційний принцип, який свідчить, «що сила народу вимірюється благом слабких», перетворюється на повну протилежність, набуваючи трагічного, я б навіть сказав, тужливого звучання. Хотілося б нагадати всім тим, хто сподівається безпечно відсидітися у владних кабінетах, пророчі рядки англійського поета Джона Донна (1572—1631): «Немає людини, яка була б як Острів, сама по собі, кожна людина є частина Материка, частина Суші; і якщо хвилею знесе в море береговий Стрімчак, менше стане Європа, і так само, якщо змиє край мису або зруйнує Замок твій або друга твого; смерть кожної Людини применшує і мене, бо я пов'язаний з усім Людством, а тому не питай, по кому подзвін: він по Тобі». Гадаю, що наполегливе неприйняття в XXI столітті тих прописних людських істин, що були відомі вже в XVII столітті, загрожує нашій державі незліченними бідами на шляху яких не залишилося жодного бастіону. Бо частину гідних людей зжили зі світу, частину вижили з країни, частину довели до ганебної бідності; старі інститути громадянського суспільства зруйнували, а нові підрізали під корінь, нічого путящого збудувати не спромоглися. Тож не варто дивуватися, що подзвін звучить дедалі гучніше....

Олександр МУЧНІК,
президент Інституту демократії і прав людини,
заслужений юрист України.

НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ У 2009 РОЦІ

І це буде справді

Незважаючи на гострий дефіцит часу і щільний графік невідкладних справ, не можу лишитися осторонь і не відгукнутися на звернення (від 16 червня 2009 року) Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки до широкої громадськості про висловлювання своїх думок стосовно робіт, які представлені на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки за цей рік. Не можу не відгукнутися, оскільки вважаю це своїм обов'язком як громадянина і фахівця, який має свою власну неупереджену думку, що ґрунтується на щоденній праці з розв'язання проблем галузі та на добрій обізнаності з роботою «Розробка та впровадження систем моніторингу і діагностування потужних електроенергетичних об'єктів та систем України», представленою Інститутом електродинаміки НАН України на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки у 2009 році. Щоб була зрозуміла моя оцінка цієї роботи, я наведу лише окремі факти, які, як на мене, є досить переконливими аргументами, щоб висловитися на її підтримку.

Очевидно, всі давно переконалися в тому, що енергетика є тією галуззю економіки України, яка забезпечує функціонування не лише інших галузей, а й різних сфер людської діяльності. Світова криза, яка боляче вдарила і по Україні, ще більше загострила проблеми енергетики, розв'язання яких значною мірою залежить від можливостей фінансування відповідних проектів та робіт. Ні для кого не є секретом той факт, що енергетичне та електротехнічне обладнання об'єктів Об'єднаної енергосистеми (ОЕС) України має значну фізичну зношеність, що негативно впливає не лише на економічність режимів, а й на надійність функціонування енергосистем (ЕС) України, оскільки перманентно існує загроза пошкодження обладнання та виникнення аварій, які за певних умов можуть розвинутися в системні.

Приклади таких системних аварій, наслідками яких стали збитки від сотень мільйонів до кількох мільярдів доларів США, добре відомі. Тут важливо підкреслити, що більшість системних аварій останнього часу виникли в тих ЕС (14.08.03 р. — в ЕС США і Канади; 23.09.03 р. — в ЕС південної Швеції та західної Данії; 28.09.03 р. — в ЕС Італії; 25.05.05 р. — московській ЕС ОЕС Центру Росії: ця аварія стала причиною розвитку аварійних подій, які виникли 23—24.05.05 р. на електричній підстанції «Чагіно»; 04.11.06 р. — в Центральній Європі), де стан обладнання аж ніяк не можна оцінювати як фізично чи морально застарілий. Розвиток аварійних ситуацій з переходом у зазначені системні аварії відбувся насамперед унаслідок недоліків систем керування ЕС, зокрема, неповноти інформації, необхідної оперативно-диспетчерському персоналу ЕС в аварійних ситуаціях. А на що можна було очікувати, коли б зазначені аварії виникали на тлі фізично зношеного обладнання? Очевидно, що наслідки за рівнем збитків були б значно важчі.

Принагідно зверну увагу на один факт, який, здавалося б, до теми обговорення має лише «дуже дотичне» відношення: в наш час за рівнем розвитку серед світових лідерів перебувають ті країни, які володіють не так запасами власних корисних копалин, як сучасними інформаційними технологіями та наукомісткими розробками (характерним прикладом є Японія, яка забезпечена власними енергоресурсами лише на 5 відсотків). «А до чого тут робота, про свою підтримку якої розказує автор цієї публікації?» — постане запитання в читача. На це можна відповісти дуже коротко, оскільки наукомісткість та інформатизація електроенергетики є «ключовими словами» роботи: завдяки широкомасштабному впровадженню наукомістких розробок з використанням новітніх інформаційних технологій зроблено визначальний внесок у розв'язання проблеми підвищення надійності та ефективності функціонування ОЕС України, в забезпечення її готовності до спільної роботи з енергооб'єднанням країн континентальної Європи — UCTE (я вже не зачіпаю питань значного позитивного впливу впроваджених розробок на функціонування електричних мереж «Укрзалізниці», на функціонування інших галузей економіки України та ЕС інших країн).

Ця робота акумулює досягнення багаторічної плідної спільної праці науковців та фахівців, які безпосередньо опікуються експлуатацією ЕС на різних рівнях ієрархії керування ними, що, вочевидь, і сприяло отриманню результатів світового рівня. Її вирізняють системний підхід до вирішення широкого спектра завдань електроенергетики, в основі якого одержання і використання в реальному часі інформації, необхідної для управління процесами електроенергетичного виробництва. Наукові здобутки в царині електроенергетики, помножені на можливості новітніх інформаційних технологій, дали бажані результати. Проте я не торкатимуся численних наукових задач, розв'язаних у цій роботі: для мене особисто більш важливим є те, що завдяки впровадженню в ОЕС України основних результатів роботи у вигляді апаратно-програмних та програмних комплексів різного функціонального призначення (12 різновидів за спільною назвою «Реґіна», виробництво яких налагоджено в Україні) система керування ОЕС України набула якісно нових технічних і функціональних характеристик, створено принципово нові можливості для розв'язання низки актуальних задач системного значення в контурі оперативного керування ОЕС України.

Комплекси «Реґіна» забезпечують безперервний контроль та діагностування обладнання електроенергетичних об'єктів та їх електричних приєднань, зокрема, діагностування ізоляції високовольтного обладнання; діагностування пристроїв релейного захисту та автоматики, діагностування елегазових вимикачів та ізоляції високовольтних вводів (завдяки такому діагностуванню у 2006 році було вчасно виявлено погіршення стану трансформатора струму 750 кВ на електричній підстанції 750 кВ «Вінницька» та елегазового вимикача на електричній підстанції 750 кВ «Західноукраїнська»), визначають з високою точністю місця пошкодження ліній електропередачі, здійснюють аналіз розвитку аварійних ситуацій, визначають залишковий електричний ресурс високовольтних вимикачів, забезпечують формування добової відомості режимів, надають інформаційно-інтелектуальну підтримку оперативному персоналу у прийнятті рішень та виконують багато інших корисних функцій, зокрема, передачу зареєстрованої і опрацьованої інформації на будь-які рівні ієрархії керування ОЕС України. Такі комплекси виготовлено згідно з вимогами міжнародного стандарту ISO 9001:2008 і впроваджено практично на всіх атомних та значній частині теплових електростанцій України, на

А у чиновників — своє на умі...

І вони сповна скористалися адмінресурсом, не думаючи про наслідки

УРОКИ ЛЮДЯНОСТІ

Наприкінці літа, коли опустіли дитячі оздоровчі заклади, Бердянськ перетворився на фестивальну столицю. Місто продовжує жити курортним життям, а ще тепле море дарує відпочивальникам насолоду оксамитового сезону. Цією нагодою скористалися й лю–ди, котрі належать до особливої категорії, приїхавши сюди з усіх куточків України на традиційний, уже дев'ятий, фестиваль творчості інвалідів «Повір у себе». Його учасників розмістили у дитячому оздоровчому центрі «Червона гвоздика». Тут, а також у палаці культури «Нафтохімік» пройшли основні заходи, котрі привернули увагу громадськості. Для інвалідів, частина яких пересувається лише у візках, а дехто не має і рук, участь у спортивних змаганнях, виставці образотворчого та художньо – ужиткового мистецтва, а також у конкурсі художньої самодіяльності була справжнім подвигом. І все ж, крім зворушливого спілкування та сліз душевного потрясіння, фестиваль, на жаль, не став таким безхмарним, як раніше, і в багатьох залишив на серці неприємний осад. Бо з самого початку все пішло наперекіс, тому організаторам довелося докласти величезних зусиль, щоб утримати події в запланованому руслі.

«Ой, не так, хлопці»

Азовський фестиваль «Повір у себе» стартував у 2000 році з легкої руки голови правління Бердянської регіональної асоціації інвалідів Олександра Кисіля, якого підтримали тодішній міський голова Валерій Баранов та вже покійний народний депутат України Володимир Арабаджі. Це був захід обласного масштабу, що дуже швидко перетворився на подією загальнонаціонального значення. А в 2007 році, коли до Бердянська вперше приїхали делегації з Білорусії та південних регіонів Російської Федерації, фестиваль став міжнародним. Він і тепер заявлений у тому ж статусі, однак сталося непередбачене...

— Нам дуже не пощастило з самого початку, — ділиться наболілим президент фестивалю Олександр Кисіль. — Представницька делегація з Білорусії, котра налічувала 45 інвалідів, не змогла прибути до Бердянська через поломку автобуса. Дві доби вони просто-яли у Чернігівській області, з Гомеля прийшла підмога, однак відремонтувати автобус так і не вдалося, і його відбуксирували назад. А з російськими побратимами вийшла ще гірша історія. Спочатку нам зателефонували по мобільному зв'язку інваліди-афганці з Рязанської області, котрі їхали на власних автомашинах, і повідомили, що їх не пропускають російські митники та прикордонники, а потім на іншому контрольно-пропускному пункті такі ж запопадливі «служаки» не дозволили перетнути кордон кільком делегаціям з Ростовської області та Краснодарського краю. Хіба ж це по-людськи?

До речі, місцеві чиновники виявилися не набагато кращими від російських. Фестиваль відкривався в неділю і, мабуть, саме через це на урочистостях не було ні обласного начальства, ні навіть міського. Однак народний депутат України Валерій Баранов, як завжди, привітав учасників і, врučивши подарунок, відразу ж поїхав на залізничний вокзал. Тож найбільшим посадовцем, який взагалі з'являвся на фестивалі, можна вважати керуючого справами міськвиконкому Миколу Шадуріна. Хоча, якщо вірити офіційним паперам, головою оргкомітету після відставки Петра Гончарука з посади першого заступника міського голови автоматично став новий «віце-мер» Сергій Ткаченко. Але тут треба зробити невеличке пояснення. Справа в тому, що в Бердянську й досі точаться «розбірки» між прихильниками колишнього міського голови та командою нового. До честі Євгенія Шаповалова, він добре знає про «Барановську орієнтацію» Олександра Кисіля, але не відмовив навіть у додатковому фінансуванні фестивалю з бюджету. Це добре починання підтримали й депутати міськради. Однак голова оргкомітету Сергій Ткаченко замість того, щоб самому з'явитись на відкритті нинішнього фестивалю, вже наступного дня направив на обід цілий чиновницький десант, щоб порахували не тільки їдців за столами, а й хто що з'їв. Назвали це контролем за використанням коштів міського бюджету. Але таке недолуге пояснення викликало лише іронічні посмішки в присутніх. Бо після того, як один бердянський високопосадовець «погорів» на хабарі у 80 тисяч доларів, хто ж повірить у щирість його колег? Та ще більшу відразу викликали неодноразові намагання міського начальства безсоромно рекламувати політичну партію, що не має жодного стосунку ні до цього фестивалю, ні до громадського життя інвалідів узагалі.

І все ж це було свято

Нині рідко хто може похвалитися тим, що живе нормально. Та коли людина здорова, всілякі незгоди від неї якось відступають. Зовсім в іншій ситуації — інваліди, бо, крім убогої пенсії та підтримки рідних, вони нічого не мають, а держава і суспільство по суті залишили їх наодинці зі своїми проблемами. Особливо тяжко пережити самотність людям, котрі прикуті до інвалідних візків чи втратили зір, а отже, й зв'язок із зовнішнім світом. І тут — така нагода поспілкуватися з товаришами по нещастю і навіть покупатися в солоних хвилях справжнісінького моря! Для когось це, може, й дрібниця, для більшості ж — нездійсненна мрія.

Учасники азовських фестивалів «Повір у себе» підтримують зв'язок один з одним роками, бо інколи більшої радості вони і не знали. Тому й викладаються з усіх сил, незалежно від того, у чому беруть участь, — у спортивних змаганнях чи творчому конкурсі. І всі з великою вдячністю говорять про того, хто є душею їхніх зустрічей. Олександр Кисіль — і справді людина неординарна. Видатний спортсмен у минулому, він важко пережив особисту трагедію, коли після травми майже повністю втратив зір, однак зумів зібратися з силами і тепер допомагає утвердитися в житті іншим.

Програма нинішнього фестивалю теж була насиченою, все, що тут відбувалося, проходило з великим надривом емоцій. І раділи, й засмучувалися до сліз. Та попри дух суперництва в змаганнях інвалідів єднало прагнення знайти схожих на себе, щире вболівання за членів команди і нових приятелів, а дехто мріяв і про кохану людину. Саме з такими намірами наполегливо залицявся до приїжджих красунь бердянець Володя, а вони чомусь не звертали на нього уваги, що вельми засмучувало молодого чоловіка. Тому й попросив не називати прізвища. Інші учасники були відкритішими, хоча відчувалося, що і їм розповідати про особисте важко. Саме так мужньо тримався Роман Грабовенко з Оріхова Запорізької області. Після травми він уже п'ять років перебуває в інвалідному візку, і радощі життя тепер йому майже недосяжні. І все ж хлопець не втрачає надії, працює над собою, недавно оволодів персональним комп'ютером. От тільки до Інтернету той не підключений, бо в міському відділенні «Укртелекому» ніяк не спроможуться підвести телефонну лінію. То, можливо, хоч тепер, прочитавши в газеті, перестануть відмахнутися?

Хотілося б у це вірити, бо те, як влада ставиться до проблем інвалідів, дуже виразно показав азовський фестиваль. На жаль, отримавши високі посади, деякі чиновники забувають, що вони повинні працювати для блага людей.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

На знімках: спортивні змагання учасників Азовського міжнародного фестивалю творчості інвалідів «Повір у себе».

Фото автора.

НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ У 2009 РОЦІ

вітчизняний прорив

всіх підстанціях напруги 750 кВ і сотнях підстанцій напруги 330 кВ та 110 кВ. Слід зазначити, що завдяки високим технічним характеристикам і показникам функціонування комплекси «Реґіна» впроваджено і в інших країнах. Наприклад, 112 зазначених комплексів експлуатується в Республіці Білорусь, а загалом в Україні, Білорусі, Молдові, Азербайджані та Казахстані експлуатується понад 700 апаратно-програмних комплексів моніторингу усталених та перехідних електромагнітних та електромеханічних процесів.

Незважаючи на широкий функціональний спектр розробок, зупинюся лише на одній — електровимірювальному реєструючому пристрої (ЕВРП) «Реґіна-Ч», при функціонуванні якого використано технологію високоточних синхронізованих векторних вимірювань режимних параметрів за сигналами точного часу від супутникових систем (GPS-сигналів). Похибка зазначеної синхронізації не перевищує 20 мільйонних часток секунди, а абсолютна похибка вимірювання частоти не перевищує +0,001 Гц. За усіма своїми технічними показниками і функціональними можливостями ЕВРП «Реґіна-Ч» відповідає рівню кращих зарубіжних аналогів (вітчизняні аналоги відсутні), що виробляються такими всесвітньо відомими фірмами-виробниками, як ABB, AENEA GmbH, Toshiba (проте значно дешевший від них), а за окремими показниками і перевершує їх, зокрема, ЕВРП «Реґіна-Ч» має значно більшу інформаційну ємність реєстраторів.

ЕВРП «Реґіна-Ч» є яскравим прикладом того, що Україна здатна створювати сучасні наукомісткі розробки, конкурентоспроможні на світовому ринку навіть в тих областях, де беззаперечно завжди домінували всесвітньо відомі потужні інофірми-виробники.

Важливим етапом у розвитку системи керування ОЕС України стало створення на базі ЕВРП «Реґіна-Ч» системи моніторингу електромеханічних перехідних процесів, що дало змогу вдосконалити систему керування ОЕС України не лише для того, щоб забезпечити її відповідність вимогам UCTE, а й для можливості розв'язання тих системних задач, які досі не розв'язувалися, оскільки в реальному часі потребували інформації, що її тепер надає зазначена система моніторингу. Експлуатація ЕВРП «Реґіна-Ч» практично довела високу функціональну спроможність розробки. Характерним є такий приклад. Електромеханічні перехідні процеси, що виникли в енергооб'єднанні UCTE внаслідок аварії 04.11.06 р. в ЕС Німеччини, було зареєстровано ЕВРП «Реґіна-Ч», встановленими на електричних підстанціях «Західноукраїнська» 750 кВ та «Мукачеве» 400 кВ, і це були єдині дані щодо зазначеної аварії, оскільки всі аналогічні пристрої інших розробників, встановлені в ЕС країн пострадянського простору, виникнення цієї аварії не «помітили».

Про достоїнства цієї роботи можна говорити багато, наводячи цифри і факти. Принагідно зазначу, що результати роботи впроваджено на електричній підстанції напругою 750 кВ «Київська», у створенні і введенні в дію якої значна роль належить фахівцям Інституту електродинаміки та МПП «Анігер», зокрема, і членам авторського колективу роботи, представленої на здобуття Державної премії в галузі науки і техніки. Не переобтяжуючи читача специфічними деталями, я підкреслю лише, що зазначена робота, яку представлено на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки, має справді системний характер, велике державне значення (зокрема, і в аспекті енергетичної безпеки, розуміючи під цим насамперед режимну безпеку) та вражаючі масштаби впровадження розробок. Робота викликає повагу як ефективністю розробок, так і «географією» впроваджень. Водночас звертаю увагу на те, що економічний ефект, одержаний від впровадження результатів цієї роботи (приблизно 677 мільйонів гривень) — це той «мінімум», який визначено насамперед за рахунок «економії на обладнанні», яка виникла при впровадженні комплексів «Реґіна». Тобто в цьому разі зазначений економічний ефект — це те, до чого фізично можна «доторкнутися руками», це «верхівка айсберга», а фактичний економічний ефект — він латентний, одразу навіть непомітний, оскільки основні його складові обумовлені іншим. Так, якщо порахувати економічні збитки, які могли б бути, але яких не сталося завдяки лише підвищенню оперативності усунення конкретних пошкоджень в електричних мережах та завчасному попередженню виникнення багатьох аварій (під час підрахунку економічних збитків достатньо керуватися лише фактами, що документально підтверджено, — як у наведеному прикладі із трансформатором струму 750 кВ на електричній підстанції 750 кВ «Вінницька»), то навіть цього уже було б досить, щоб багатократно перевершити зазначені 677 мільйонів гривень.

І щодо «географії» впроваджень (той, хто опікувався цими питаннями, мене зрозуміє). Можна здійснити впровадження певної серйозної розробки на одному або декількох об'єктах і досягнути дуже значного економічного ефекту. Таких прикладів багато. Але незрівнянно складніше (досить непросто і технічно, і організаційно) забезпечити впровадження та надійне й ефективне функціонування наукомістких комплексів різного функціонального призначення на сотнях об'єктів, що мають свої проектні, технологічні та інші відмінності і які, крім усього іншого, територіально розташовані по всій Україні (я вже не кажу про значні обсяги впроваджень в інших країнах, де такі комплекси зарекомендували себе з найліпшого боку). Проте саме в такий спосіб і можна було досягти справді системного ефекту та якісно вплинути на технічні і функціональні характеристики системи керування ОЕС України.

На завершення хочу сказати, що роботи на здобуття Державних премій в галузі науки і техніки подаються кожного року, і премії присуджують тим, які найбільше на це заслуговують. У багатьох випадках такі роботи є «вагомішими серед рівних». Що ж стосується оцінки цієї роботи, то тут у мене немає жодних сумнівів — це робота найвищого ґатунку. Порівнюючи її з іншими роботами, теж поданими на здобуття Державної премії і спрямованими на розв'язання проблем енергетики, можу сказати, що вона «найвагоміша серед поданих».

Я переконаний, що коли б роботи з такими значущими для національної економіки результатами з'являлися не лише в енергетиці, а й в інших галузях щорічно протягом декількох років, то Україна мала б усі підстави ввійти до першої п'ятірки технічно найрозвиненіших країн Європи. І це буде справді український прорив.

Юрій ПРОДАН,
міністр палива та енергетики України.

Напад нацистської Німеччини на Польщу 1 вересня 1939 року й початок Другої світової війни не стали несподіванкою для міжнародної громадськості. Доказом цього був і зрив військових переговорів у Москві Великобританії, Франції і СРСР та особливо підписання Пакту про ненапад між Німеччиною та СРСР 23 серпня 1939 року.

Так починався

Володимир Павлов (перекладач Сталіна) згадував, що Сталін одразу почав розмову з Ріббентропом із зазначення лінії розмежування сфер впливу. Пропозиція німецького уряду полягала в тому, що лінія розмежування повинна була територією Польщі йти по Віслі і Нареву, Прибалтики — по Двіні, залишаючи за німцями Литву і навіть західну частину Латвії. Сталін не погодився і почав вимагати для СРСР незамерзаючі латвійські порти Лібаву (Ліепая) і Віндаву (Вентспілс). Ріббентроп, не маючи на це повноважень, завагався і шифрованим повідомленням запитав думку Гітлера. Телеграма про згоду прийшла о 22-й годині 05 хвилин за московським часом. 0 2-й годині 30 хвилин ночі 24 серпня Пакт про ненапад між СРСР і Німеччиною було підписано. Але для того, щоб устигнути опублікувати його в ранкових газетах, вирішили поставити дату 23 серпня.

Поразка Польщі стала очевидною вже після 6 вересня, коли між Краковом і Бидгощем німці прорвали оборону, а 8 вересня ворожі танки підійшли до Варшави, що оборонялася до 27 вересня. Керівництво Польщі втекло з Варшави до Кременця, а 17 вересня 1939 року під Вижницею переправилось через річку Черемош і перейшло на територію Румунії, кинувши свою армію. І хоча Англія і Франція оголосили війну Німеччині, Польща допомоги так і не дочекалася. Радянське керівництво під приводом небезпеки ведення війни на два фронти, не стало поки що підтримувати Німеччину. Лише 9 вересня Молотов інформував Ріббентропа про намір ввести радянські війська на територію Польщі, проте конкретної дати не називав. А 10 вересня, як поінформував Берлін німецький посол граф фон Шуленбург, на його запит до радянського керівництва прискорити введення військ у Польщу Молотов відповів, що керівництво СРСР чекає подальшого просування німецьких військ і тоді зможе пояснити своєму народові, що в результаті німецької загрози воно змушене прийти на допомогу Західній Україні і Західній Білорусії. Одночасно розпочалася масована пропаганда у радянській пресі проти Польщі, зокрема із звинуваченнями польської влади у знущаннях над українцями і білорусами. В той саме час **укладення перемир'я 16 вересня з Японією дало можливість вже 17 вересня Червоній Армії перейти польський кордон, що було фактично вступом СРСР і Української РСР, як його складової частини, в Другу світову війну.**

Делегація Західної України на ІІІ позачерговій сесії Верховної Ради УРСР.

З більшовиками не битися

У середині вересня, коли розгром Польщі був очевидним, з військ Київського особливого військового округу було створено Український фронт. Командуючим було призначено командарма С. Тимошенка, членом Військової Ради — В. Борисова, начальником штабу — М. Ватутіна. До складу військ нового фронту було включено 5-ту, 6-ту, 12-ту армії, комадуючі відповідно І. Совєтніков, П. Голиков, І. Тюленєв. Армії мали 8 стрілецьких і 3 кавалерійські корпуси, танковий корпус і 5 танкових бригад. Загалом ці сили налічували 239 тис. військовиків, 1 792 міномети і гармати, 2 297 танків і значну кількість авіації. Основну масу військ становили українці. У військ був наказ наркома оборони К. Ворошилова не застосовувати зброї проти тих польських частин, які не чинитимуть опору, хоча таких було не так і багато. Крім того, заборонялося обстрілювати і бомбардувати населені пункти, але це не завжди виконувалося.

17 вересня 1939 року о 5-й годині ранку війська Українського фронту вступили на землі Західної України. Масштабних бойових дій не було, крім кількох сутичок на прикордонних заставах. Депешу-протест проти вступу радянських військ через пересувну радіостанцію, розташовану в с. Кути (поблизу румунського кордону), надіслав до своїх посольств міністр закордонних справ Польщі Ю. Бек. Того самого дня головнокомандувач польської армії маршал Е. Рідз-Смігли видав наказ, де йшлося: «З більшовиками не битися, хіба в разі нападу з їхнього боку або спроби роззброєння частин».

Слід пам'ятати, що у Польських збройних силах билися з гітлерівцями до 200 тисяч українців. Це з приводу того, що ще 14 вересня у пресі СРСР з'явилися статті про повстання населення Галичини проти Польщі, що було великим перебільшенням. Мали місце окремі виступи проти євреїв-орендаторів, поміщиків і т. д. До того ж чимало виступів інспірувала радянська влада: і під час вступу радянських військ, і пізніше. Особливо це стосувалося ОУН. Проти неї радянські спецслужби організували цілу систему «заходів». Водночас і ОУН створювала відповідні підрозділи для боротьби проти тотального наступу радянської влади. Паралельно із вступом військ система радянських органів безпеки розгорнула цілу мережу оперативно-розшукової та оперативно-бойової діяльності проти ОУН. Л. Берія ще 8 вересня 1939 р., тобто до вступу радянських військ і для забезпечення військових дій проти Польщі, видав відповідний наказ № 001064. Згідно з ним було створено кілька груп чекістів у складі 50—70 осіб кожна, які отримували ще для допомоги зі складу військ Київського округу та Прикордонних військ кілька сотень багнетів. Саме дії цих спецзагонів і викликали невдоволення, а часто і виступи та повстання серед місцевого населення. Це все відносно виступів місцевого населення і його причин.

А військові дії Українського фронту, так само як і військові дії німецьких військ, продовжувалися. Уже до 20 вересня 1939 року радянські війська зайняли Луцьк, Рівне, Дубно, Тернопіль та ряд інших міст і населених пунктів. Підійшли до Львова. Серйозних воєнних конфліктів не було. Саме в той час у Білорусії та Литві відбулись запеклі бої між радянськими і польськими військами з достатньо великими втратами з обох боків. На західноукраїнських землях збройні конфлікти з польськими військами відбулися лише біля Сарн, Галича та в деяких інших місцях. Уже 19 вересня танковий підрозділ Червоної Армії, який наступав на східну околицю Львова, вступив у збройну сутичку з німецькими військами. І з того, і з іншого боку було вбито кілька вояків. Німці не поспішали залишати захоплені землі, які згідно з секретними протоколами мали відійти до СРСР. Ріббентроп, зокрема, наполягав на збереженні за Німеччиною нафтових родовищ Борислава. Проте радянське керівництво вимагало дотримання угод. І Гітлер змушений був піти назустріч і дати наказ звільнити захоплені землі.

Стосувалося це і Львова. З цього приводу начальник штабу сухопутних військ Німеччини генерал-полковник Ф. Гальдер у своєму щоденнику залишив цікавий запис 20 вересня 1939 року: «Тертя з Росією: Львів... Якщо росіяни наполягають на територіальних вимогах, ми залишимо територію. Вирішено: росіяни займуть Львів. Німецькі війська залишать Львів. День ганьби німецького політичного керівництва. Остаточне визначення демаркаційної лінії. Сумнівні запитання залишено відкритими. Не повинно статися жодного загострення політичної ситуації. Остаточна лінія по ріці Сан».

На знак солідарності союзники провели парад

22 вересня демаркаційну лінію було узгоджено остаточно. Цього ж дня командуючий польським гарнізоном у Львові генерал Лангнер підписав акт про здачу міста радянським військам, з німцями боротьба тривала. Серед польських солдатів і офіцерів, які здалися в полон радянським військам, було близько 20 тис. українців. Солдатів переважно звільнили. Щодо офіцерів, то більшість їх загинуло в радянських концтаборах. Багато років було оповито таємницею розстріл 21 тис. 857 офіцерів польської армії, які здалися в полон Червоній Армії. Натепер встановлено, що 3897 осіб убито під Катинню, 6295 у Калінінській (Тверській) області, 4403 — неподалік від Харкова. Місце поховання ще 7262 розстріляних польських офіцерів досі невідоме. Свідок, 89-річна Г. Брагіна, яка свого часу жила на околиці Томська, біля залізничної станції Томськ-2, розповідала: «Це було до війни. Ми з чоловіком (він на залізниці працював) жили тоді в землянці на краю кладовища біля самої гілки. І якось вночі бачили: солдати і в'язні баграми вивантажували з вагонів мертвих людей. Вони були, пам'ятаю, голі, мерзлі. Тут же їх і закопували». Є свідчення й колишнього оперуповноваженого міського відділу НКВС Томська О. Рижого.

Після початку Другої світової війни і розгрому Польщі до кінця вересня 1941 року в тилові райони СРСР було вислано понад 389 тис. поляків, які перебували там в основному в таборах і в'язницях. Для 250 тис. польських військовополонених було створено 146 концтаборів, в яких загинуло 105 тис. осіб, без урахування розстріляних польських офіцерів.

22 вересня 1939 року бойові дії проти Польщі було закінчено, а на знак солідарності з союзниками (а саме такими були СРСР і Німеччина) провели спільний військовий парад у Брест-Литовську, який прийняли генерал Гудеріан і комбриг Кривошеїн. Зміцненню стосунків Німеччини з СРСР у сфері міжнародних відносин після розгрому Польщі і вступу військ Червоної Армії на західнобілоруські землі сприяло укладання 28 вересня Договору про Дружбу і кордони, доповненого двома таємними протоколами до нього. Згідно з цим воєнно-політичним альянсом уточнювалася розмежувальна лінія між двома державами на території Польщі. Зокрема, кордон перенесли на схід від ріки Вісли до ріки Буг, за що уряд Німеччини дав згоду на входження у сферу впливу СРСР Литви та підтвердив входження західнобілоруських і західноукраїнських земель до складу СРСР. Окрім того, вирішувалася доля Бессарабії і Буковини. Остаточно наслідки війни з Польщею і розвиток подальших подій було обговорено на таємній зустрічі Гітлера і Сталіна у Львові 17 жовтня 1939 року.

Отже, внаслідок поділу Польщі до СРСР відійшло 202 тис. 69 кв. км польських земель з населенням у 13,2 млн. осіб, у тому числі майже 5,2 млн. поляків (38%), 4,9 млн. українців (37, 2%), 1,9 млн. білорусів (14,6 %), 1,1 млн. євреїв (понад 8 %). М. Хрущов 22 листопада 1939 року в службовій записці на ім'я Сталіна просив, щоб кордони Ук-

Радянські та німецькі командири на перемовинах про демаркацію державного кордону на Західній Україні. Вересень 1939 р. Кінокадр.

Сталін одразу почав розмову з Ріббентропом із зазначення лінії розмежування сфер впливу

Визвольний похід

раїни й Білорусії пройшли південніше лінії Пінськ — Лунінець — Кобрин — Брест — Барановичі — Біловезька Пуща, домагаючись внесення до складу українських земель територій, багатих лісом. Але Сталін відхилив це прохання після консультацій з першим секретарем ЦК КП(б) Білорусії П. Пономаренком.

На землях Західної України було створено Львівську, Станіславську, Волинську, Тернопільську, Рівненську, Дрогобицьку області. Холмщину, Підляшшя, Лемківщину — Німеччина включила до Польського генерал-губернаторства з центром у місті Кракові, яке вважалося частиною Німеччини.

Позачергова п'ята сесія ВР СРСР. Голосують за включення Західної України до складу СРСР.

Радість возз'єднання. Страх перед визволителями

Трудящі західноукраїнських земель переважно позитивно зустріли радянські війська, сподіваючись возз'єднання з українським народом Східної України, мріючи про єдину Україну. 26—28 жовтня 1939 року у Львові засідали Народні збори Західної України. Вони ухвалили Декларацію про входження Західної України до складу УРСР. На основі звернення Народних зборів 5-та позачергова сесія Верховної Ради СРСР у перші два дні листопада, а 15 листопада Верховна Рада УРСР прийняли закони про возз'єднання Західної України з УРСР і включення її до складу СРСР.

Плакат 1939 року, який агітує депутатів голосувати за входження Західної України до складу СРСР.

Політичні заходи радянської влади принесли жителям Західної України деякі позитивні зміни. Було націоналізовано 2 000 промислових підприємств, експропрійовано землі польських землевласників (понад мільйон гектарів). Відбулася націоналізація торговельних підприємств, які раніше переважно контролювали поляки та євреї. Почалася українізація. До середини 1940 року в Західній Україні вже діяло майже 6900 початкових шкіл, із них 6000 українських. Проте прибулі зі східних областей кадри не знали місцевих особливостей, тож припустилися багатьох помилок у царині податкової політики, хлібозаготівель, а надто колективізації, до якої вдалися 1940 року, використовуючи «досвід» Східної України. Почався демонтаж політичної, економічної та культурної інфраструктури старої системи управління. Каральні органи масово заарештовували і виселяли керівників різних політичних партій та громадських організацій. Цілком припинили діяльність читальні та бібліотеки товариства «Просвіта», яке до осені 1939 року налічувало понад 360 тис. осіб і понад 3200 бібліотек, 2065 театральних гуртків, 1200 хорових колективів, 2272 гуртки. Почалися політичні процеси, найбільшим серед яких був «процес-59», який відбувся в січні 1941 року. Судили студентів, учнів шкіл, священиків.

Протягом 1939—1940 років було репресовано, здебільшого депортовано без суду і слідства, майже 1,2 млн. населення Західної України. На листопад 1940 року із цих районів виселили, за неповними даними, 1 млн. 173 тис. 170 осіб. Репресії спочатку були направлені проти «соціально ворожих елементів» з числа заможних верств населення та учасників національно-політичних об'єднань. Достатньо сказати, що тільки у вересні—грудні 1939 року до судів передали понад 10 тис. справ такого роду. До січня 1941 року населення краю зменшилося майже на 400 тис. осіб. Всього ж на західноукраїнських землях було репресовано в 3-4 рази більше громадян, ніж за цей період у німецькій зоні окупації, населення якої було вдвічі більшим. Кульмінацією репресій стало знищення майже 15 тис. в'язнів у західноукраїнських в'язницях у перші дні і тижні німецько-радянської війни.

День 17 вересня і нині сприймається неоднозначно. І хоча два диктатори Сталін і Гітлер і гадки не мали про соборність України, та саме від того вересня почався важкий шлях до неї. І хоча не всі українські землі, зокрема Закарпаття, а також ті, що увійшли до генерал-губернаторства, було повернуто, початок об'єднання відбувся. Особливо болісно сприймалася трагедія Закарпатської України, яку окупувала з санкції Гітлера Угорщина. І це було зроблено саме тоді, коли у березні 1939 року сейм Карпатської України проголосив незалежність, прийняв конституцію та обрав А. Волошина президентом. Що ж на довгому і тернистому шляху до незалежності нашій багатостраждальній Україні довелося пережити і це. Такий стан речей цілком влаштовував Сталіна, який почав політику зближення з нацистською Німеччиною, що дало можливість останній ретельно підготуватися до нападу на СРСР. Адже Радянський Союз не просто допомагав німцям розділити Польщу, він став фактично їх союзником. Протягом 17 місяців після підписання радянсько-німецького пакту Німеччина отримала із СРСР 865 тис. тонн нафти, 140 тис. тонн марганцевої руди, 14 тис. тонн міді, 3 тис. тонн нікелю, 101 тис. тонн бавовни-сирцю, понад 1 млн. тонн лісоматеріалів, 11 тис. тонн льону, фосфати, платину і майже 1,5 млн. тонн зерна. Але на тлі всього цього слід пам'ятати головне — возз'єднання українських земель попри всі негаразди і мінуси подій того складного і важкого часу, як складової нашої історії. І цей листок календаря — 17 вересня 1939 року залишиться в пам'яті кожного українця.

Нині знаємо імена 713 наших земляків, які віддали своє життя під час походу Червоної Армії в Західну Україну і Західну Білорусію. Це не всі.

Віктор КОРОЛЬ,
доктор історичних наук, професор Київського національного університету культури і мистецтв, академік Міжнародної Слов'янської академії наук.

Фото з фондів ЦДКФФАУ.

Пам'ять одна. На всіх

Поки в державі намагаються примирити воїнів Радянської Армії і українських повстанців, що воювали по різні боки фронтів, у селі Старуні Богородчанського району, що на Прикарпатті, їх давно примирили символічною пам'ятною могилою. Її насипали на честь усіх односельців, які полягли у боротьбі з ворогами України протягом 1940–1965 років. На гранітній стелі викарбувано чотири групи прізвищ тих, хто загинув «у лавах УПА», «у тюрмах НКВС і засланнях», «під час акцій», «не повернувся з війни». Тепер щороку перед Трійцею тут відправляють панахиду за упокій їхніх душ.

— Ми не ділили пам'ять про цих людей, а об'єднали її однією символічною могилою, бо всі вони — наші односельці, всі потребують Божого слова і благословення, — каже старунський сільський голова Іван Мосюк. — Мені здається, що ми вчинили як справжні християни і державники.

Символічна могила в Старуні має свою історію. Вона почалася ще в ті часи, коли насипання могил було не даниною політичній моді, як це нині буває, а велінням людських душ. Сталося це 1941 року, коли Ярослав Стецько проголосив незалежність України. Могилу насипали на околиці села, подалі від очей тодішньої влади, побоюючись репресій. Однак це її не врятувало. Кілька разів за радянської влади могилу намагалися знищити, але люди потай вночі піднімали хрест і відновлювали її знову і знову. Врешті влада зрівняла її з землею. Але не зрівняла з землею людську пам'ять. 1990 року, з першим вітром незалежності, старунці відновили могилу на старому місці. Нового символічного значення вона набрала у 1990-х, коли під час святкування 50-річчя УПА чи не вперше в Україні поряд на полях накрили святкові столи і запросили до них не лише ветеранів УПА, а й Радянської Армії.

— Нас застерігали: «Не робіть цього, бо всіх пересваріте», — згадує Іван Васильович. — Але все вийшло добре. Люди мирно сиділи за одним столом, згадували минуле, співали і ніщо їх не роз'єднувало.

Взагалі міф про те, що на Прикарпатті одноблко ставляться до учасників Другої світової війни, мабуть, придумали і експлуатують ті, хто хоче пересварити народ, бо таким легше управляти. Тим часом реалії засвідчують інше. Тут не рідкість дружні сім'ї, де діди під час війни воювали у різних арміях. Ветеранські організації з обох сторін і влада неодноразово робили кроки примирення, від яких по-доброму щеміло людське серце. Досить згадати звітний концерт творчих колективів області на сцені Палацу культури «Україна», коли зведений хор ветеранів Радянської Армії і УПА підняв зал на ноги піснею про Україну. Або ж алею примирення, яку колишні воїни обох армій заклали 2005 року у парку партизанської слави у селі Заріччі Надвірнянського району, чи таку само алею, яку на берегах Дністра біля села Михальче Городенківського району посадили пластуни.

І це аж ніяк не робота від акції до акції. Це — складова суспільного життя області. Ось і нині напередодні 65-річчя Перемоги у Другій світовій війні колишні фронтовики разом з воїнами УПА беруть участь у передачі естафети «Слава визволителям України», відвідують місця бойової слави. Як розповів голова обласної асоціації інвалідів усіх категорій гвардії генерал-майор у відставці Іван Жуков, ветерани вже побували у Калуші, Войнилові, Галичі, Косові, Тлумачі, Обертині, Незвиську, Нижневі, Хотимирі, збираються у Петрилів.

— Що для нас зараз важливо? Побачити один одного, згадати минуле, поділитися своїми тривогами і клопотами, — говорить Іван Андрійович. — Нам хочеться спілкування, розуміння, підтримки на схилі літ. І ось ці поїздки, що відбуваються уже традиційно за сприяння облдержадміністрації, дають відчуття потрібності і причетності. Разом з воїнами УПА ми кладемо квіти і вінки не лише до обелісків радянським воїнам, а й до пам'ятних знаків воїнам ОУН-УПА. Разом ідемо в школи і розповідаємо дітям про ті складні часи. До речі, учні слухають нас охочіше, ніж навіть учителів. Розмова, як правило, завжди переходить на життєві теми і життєві цінності, скажімо, ставлення до куріння, алкоголю, наркотиків. Відчувається, що діти прагнуть таких зустрічей і розмов. А пізнаючи історію, вони пізнають життя.

Мабуть, ніщо ніколи не зможе замінити свідчення очевидців. І та спрямованість до єдності і порозуміння, якою нині живуть і яку сповідують прикарпатські ветерани, вселяє надію, що ми нарешті станемо нацією. І єднати нас будуть не тільки могили й обеліски, а й життя.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.

На знімку: символічна пам'ятна могила в селі Старуні Богородчанського району.

Фото автора.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 171 (4671)
СУБОТА, 12 ВЕРЕСНЯ 2009

До Харкова надійшли кошти з Держбюджету на підготовку об'єктів до Євро–2012. Зокрема, 50 мільйонів гривень на будівництво стадіону «Металіст», 56 мільйонів — на будівництво злітно–посадкової смуги міжнародного аеропорту «Харків» та 18 мільйонів 875 тисяч гривень — на розвиток інфраструктури доріг міста. *Про це повідомив перший заступник голови облдержадміністрації Володимир БАБАЄВ.*

Турнірна хроніка

Хокей. Відкритий чемпіонат Білорусі. Екстраліга. **«Шахтар» (Солігорськ) — «Сокіл» (Київ). 3:4 (0:2, 2:1, 1:1). Шайби:** Чупріс, 21, Ковришин, 34, Дємков, 56 — Німенко, 3, Малов, 14, Пастух, 31, Сальников, 46. «Керамін» (Мінськ) — «Гомель». 1:4 (0:0, 1:2, 0:2). «Металург» (Жлобин) — «Хімік-СКА» (Новополоцьк). 1:2 (0:1, 0:1, 1:0). «Шинник» (Бобруйськ) — «Вітебськ». 4:3 (1:1, 2:1, 1:1). «Металург» (Лієпая) — «Хімволокно» (Могилів). 0:1 Б (0:0, 0:0, 0:0, 0:0, 0:1). «Динамо-Юніорс» (Рига) — «Юність» (Мінськ). 2:4 (0:0, 0:3, 2:1).

«Шахтар», «Німан», «Юність», «Сокіл» — по 9 очок, «Хімволокно» — 8, «Металург» Ж, «Гомель» — по 6, «Шинник» — 5, «Керамін» — 4, «Вітебськ», «Хімік-СКА», «Металург» Л — по 3, «Брест» — 1, «Динамо-Юніорс» — 0.

Баскетбол. З 25 по 27 вересня у дніпропетровському спорткомплексі «Мегарон» відбудеться традиційний турнір «Кубок пам'яті заслуженого тренера України Говорунова». **25 вересня.** 17.00 «Кривбасбаскет-Люкс» (Кривий Ріг) — «Будівельник» (Київ). 19.30 «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Київ». 26 вересня. 15.00. «Київ» — «Будівельник». 17.00 «Дніпро» — «Кривбасбаскет-Люкс». **27 вересня.** 13.00. «Київ» — «Кривбасбаскет-Люкс». 15.00. «Дніпро» — «Будівельник».

Футбол. Гельсінкі (Фінляндія). Чемпіонат Європи. Жінки. Фінал. 10 вересня. Стадіон «Олімпійський». **Німеччина — Англія. 6:2. Голи:** Прінц, 20, 76, Берінгер, 22, Карні, 24, Куліг, 51, К. Сміт, 55, Грінгс, 62, 73.

Німеччина: Ангерер, Бартусяк, Петер, Кран, Лаудер, Берінгер (Да Мбабі, 60), Грінгс, Прінц, Брезонік, Куліг, Гарефрекес (Байрамай, 83). **Тренер** — Зільвія Найд.

Англія: Браун, А. Скотт, Стоуні, Вільямс, Асанте, Карні, Чемпмен (Вествуд, 86), Алуко (Сандерсон, 81), Келлі Сміт, Д. Скотт, Вайт. **Тренер** — Гоуп Пауелл.

Це — сьома перемога німкень на європейських першостях.

Шахи. Нінбо (Китай). Командний чемпіонат світу серед жінок. У дев'ятому турі, перемігши збірну Вірменії — 2,5:1,5, українські шахістки стали бронзовими призерками. За наш колектив виступали: Ганна Ушеніна, Наталя Жукова, Інна Гапоненко, Наталя Здебська.

Підсумковий розподіл місць: 1. Китай-1 — 21,5 очка. 2. Росія — 21. 3. Україна — 20,5. 4. Грузія — 20. 5. Вірменія — 18,5. 6. Польща — 17,5. 7. Індія —17,5. 8. США — 16,5. 9. Китай-2 — 16,0. 10. В'єтнам — 11.

Бокс. Європейська конфедерація (ЕВС) затвердила Москву місцем проведення чемпіонату Європи 2010 року. Російська заявка залишилася єдиною після того, як інший претендент — Вірменія — офіційно повідомила ЕВС про зняття своєї кандидатури.

Гандбол. Чемпіонат України. Суперліга. Чоловіки. 1-й тур. «Політехнік» (Донецьк) — ЗТР (Запоріжжя). 25:30. «Динамо» (Полтава) — «Будівельник» (Бровари). 24:28. «Шахтар-Академія» (Донецьк) — «Портовик» (Южний). 21:43. «Буревісник» (Луганськ) — «Мотор-ЗДТУ-ЗАБ» (Запоріжжя). 28:22.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАВ Віктор БРАНИЦЬКИЙ

«Атлет» став власністю громади

Обласна влада за дев'ять мільйонів гривень придбала у Рогатині сучасний спорткомплекс «Атлет», який раніше належав братам Келестиним. Комплекс, зведений 2003 року, вважався на той час одним з найкращих в Україні.

Тепер тут буде філія обласної дитячо-юнацької спортивної школи. Голова облдержадміністрації Микола Палійчук вважає, що комплекс, де є всі необхідні комунікації, готові спортзали, басейн, допоміжні приміщення, вартий таких грошей. «Якби ми зводили новий, то витратили б від 8 до 12 мільйонів», — зазначив голова. Він висловив вдячність колишнім власникам, які залишили ціну на тому рівні, про яку домовилися минулого літа, хоча гривня відтоді значно подешевшала. «Фактично у два рази ціну для нас було зменшено», — сказав Микола Палійчук.

У дитячо-юнацькій спортивній школі матимуть змогу займатися 500 учнів. Тут будуть секції з плавання, гандболу, дзюдо, настільного тенісу, футболу, вільної боротьби, легкої атлетики, баскетболу. Фінансуватиметься вона з бюджету області. Як пообіцяла начальник управління освіти і науки ОДА Зінаїда Болюк, відвідування всіх секцій, включаючи плавання, для учнів школи буде безплатним. А голова наголосив: його політика — щоб кожен райцентр мав спорткомплекс. «Ми готові будувати нові або взяти на свій баланс спортивні об'єкти, котрі зараз не експлуатуються, і повертати їх до життя», — зазначив Микола Васильович. Він повідомив, що найближчим часом обласним установам буде передано також веслувальну базу в Бурштині, котра зараз належить спортивному товариству «Україна», та спорткомплекс «Олімп» в Івано-Франківську. Ведуться відповідні переговори й щодо комплексу трамплінів у Ворохті та льодового палацу в Калуші.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.
Фото надане ДЮСШ.

В гостях у президента США

Хокей. Колишній киянин Руслан Федотенко побував на прийомі в президента США Барака Обами. Глава держави запросив до Білого дому хокейну команду-чемпіона «Піттсбург Пінгвінз», за яку грає тридцятирічний вихованець школи «Сокола».

«Піттсбург Пінгвінз» виграли цього року престижний у світовому хокеї Кубок Стенлі. Команда здобула перемогу у фінальній серії матчів над «Детройтом».

Президент США привітав хокеїстів із блискучою грою і заслуженою перемогою та подякував тренеру за чудову команду. «Щоб виграти такий кубок, треба принести неабиякі жертви. Для цього необхідна група гравців, які можуть вистояти попри травми, біль і невдачі. Однак, понад усе, необхідна справжня команда, яка міцно тримається разом, адже ніхто сам не може виграти Кубок Стенлі», — наголосив президент США.

Гравці «Піттсбург Пінгвінз» принесли свій приз до Білого дому, щоб показати його президенту і навіть дали потримати його. Команда підготувала Бараку Обамі подарунок — 44-й президент отримав від хокеїстів светр з емблемами команди та написом «Обама 44».

«Золота» побільшало

Тайпей (Тайвань). XXI Дефлімпійські ігри. Четвертого дня змагань українці виграли дві золоті медалі. У дзюдо перемогу здобув Дмитро Шеретов. Ще одне «золото» у представника греко-римської боротьби Сергія Мінченка **(на знімку)** у ваговій категорії 96—120 кг.

У загальнокомандному заліку Україна позавчора була другою (8 золотих, 10 срібних і 15 бронзових нагород). Перше місце у команди Росії (15, 17, 18).

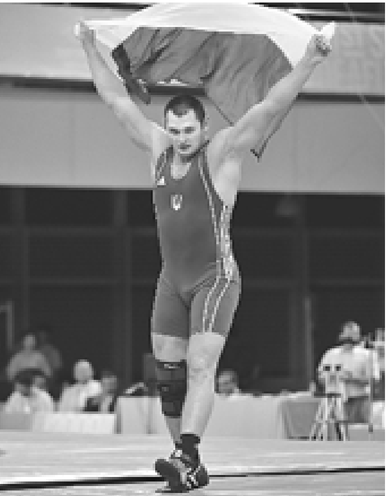

Фото Наталії ГАРАЧ.

Новий розділ в історії

Теніс. Катерині Бондаренко **(на знімку)** не вдалося вийти у півфінал Відкритого чемпіонату США, хоча її шанси обіграти бельгійку Яніну Вікмайєр були достатньо високі. Але наша спортовка поступилася — 5:7, 4:6. Утім, сам факт виступу харків'янки у чвертьфіналі — вже неабияке досягнення.

Завдяки йому Катя написала новий розділ в історії українського тенісу. Адже жодній нашій співвітчизниці раніше не вдавалося зайти так далеко на турнірах Великого шлема.

Після закінчення своїх виступів на турнірі Бондаренко-молодша охоче відповіла на запитання представників ЗМІ.

— Ви мали шанс на перемогу у першому сеті, могли виграти другий. Але, як то кажуть, не судилося. Чому?

— Про шанси ви дещо перебільшуєте. Адже навіть тоді, коли у мене були брейкпойнти, суперниця мені їх не давала. Вона грала неймовірно потужно. Часто на брейкпойнтах вона вигравала очки навиліт.

— Що відчували, коли виходили на центральний корт? Про що думали?

— Про те, що мені необхідно сфокусуватися на грі. Мені було необхідно показати свій найкращий теніс і не думати про те, що це чвертьфінал.

— Нервували?

— Не дуже.

— Який позитив можете відзначити у своєму виступі на турнірі?

— Протягом двох тижнів, думаю, я грала добре, і, погодьтеся, чвертьфінал — чудовий результат. Приємно усвідомлювати, що я стала першою українською тенісисткою, яка досягла такого. Намагатимусь і далі прагнути до високої планки.

За матеріалами офіційного сайту US Op.

Серед найкращих клубів століття

Міжнародна федерація футбольної історії та статистики (IFFHS) представила новий рейтинг найкращих клубів XX століття. До цього списку потрапили й два українські клуби.

Отже, рейтинг найкращих клубів XX століття (за версією IFFHS):

1. «Реал» (Іспанія) — 563,5; 2. «Ювентус» (Італія) —466; 3. «Барселона» (Іспанія) — 458; 4. «Мілан» (Італія) — 399,75; 5. «Баварія» (Німеччина) — 399; 6. «Інтер» (Італія) — 362; 7. «Аякс» (Нідерланди) —332,75; 8. «Ліверпуль» (Англія) — 300,25; 9. «Бенфіка» (Португалія) — 299; 10. «Андерлехт» (Бельгія) — 231... **16. «Динамо» (Україна, Київ) —144,5... 162. «Дніпро» (Україна, Дніпропетровськ) — 8,0.**

Відпочинок після трудів праведних

На наступний день після матчу відбірного раунду до ЧС-2010 з футболу в Мінську між збірними Білорусі та України (0:0) тренер нашої команди Олексій Михайличенко разом із сім'єю вилетів на відпочинок до Туреччини. Либонь, на нетривалий, бо вже за місяць збірна України проведе у Дніпропетровську черговий матч з командою Англії.

ЦСКА поміняв наставника

Колишній головний тренер іспанських клубів — «Севільї», мадридського «Реала» та англійського «Тоттенгема» Гуанде Рамос очолив московський ЦСКА. Іспанець позавчора прибув до столиці Росії і одразу провів перше тренування в новому колективі. А перед цим з посади наставника армійського клубу звільнили бразильця Зіко.

Контракт з Рамосом укладено до кінця цього року і буде продовжено залежно від результатів армійців під його керівництвом. Разом з 53-річним іспанцем в московському клубі працюватиме його співвітчизник Маркос Альварес, який допомагав йому і в «Реалі».

«Я відчуваю велике натхнення, бо ЦСКА — команда з великими традиціями. Прийшов, щоб допомогти клубу перемагати, особливо в Лізі чемпіонів, турнірі, успіху в якому прагне кожен в команді. Мета — пройти груповий етап. До речі, армійці ще ніколи не грали в плей-оф Ліги чемпіонів».

ОГОЛОШЕННЯ

Товарна біржа «Подільська» (29000 м. Хмельницький вул. Театральна, 10 т. 65-05-13, 70-20-73, 70-22-10, 70-22-11,т./факс 795-801, код 32452151 р/р 2600701009716 МФО 315654 ХФ ВАТ «Кредо банк», оголошує про проведення торгів(аукціону) по реалізації

1. Майно, що належить ДП «Новатор», м.Хмельницький. Дата торгів 12.10.2009р.

Останній термін подачі заявок — за три дні до дати проведення аукціону.

№ п/п	Назва обєкту	Інв.№	Рік введення в експл	Первісна вартість	Сума зносу	Технічна характеристика	Початкова вартість грн
1	Приміщення частини корпусу 36, 7 поверх, заг.пл.419,2 кв.м., вул. Тернопільська, 17	00000 61/2	1988	176520	67491	Стан задовільний	565082,00
2	Приміщення частини корпусу 36, 8 поверх, заг.пл.309,8 кв.м., вул. Тернопільська, 17	00000 61/3	1988	130452	49877	Стан задовільний	395615,00
3	Приміщення частини корпусу 36, 9 поверх, заг.пл. 241,1 кв.м., вул. Тернопільська, 17	00000 61/4	1988	101524	38817	Стан задовільний	307885,00
4	Приміщення частини корпусу 36, 6 поверх, заг.пл.407,9 кв.м., вул. Тернопільська, 17	00000 61/1	1988	171761	65671	Стан задовільний	549849,00
5	Частина корпусу 31 (енергоблок), заг.пл241,4 кв.м., вул. Тернопільська,17	00000 30/4	1986	105374	31489	Стан задовільний	319626,00
6	Приміщення матеріального складу, заг.пл 422,9 кв.м., вул. Тернопільська,17	00000 11/1	1974	11643	8535	Стан задовільний	391959,00
7	Будівля контори, заг.пл. 250,1 кв.м., с.Моломоленці, Хмельницького р–ну.	40000 56	2006	8456	0	Стан задовільний	88601,00
8	Приміщення частини корпусу №3–3а, заг пл. 101,2 кв.м., вул. Тернопільська,17	00000 33/1	1986	6426	1794	Стан задовільний	93796,00
9	Приміщення частини корпусу №70, заг.пл.92,3 кв.м., вул..Тернопільська,17	00000 67/3	2000	2672	1117	Стан задовільний	70745,00
10	Приміщення частини корпусу №3, заг.пл 91,1 кв.м., вул. Тернопільська,17	00000 33/2	1986	5784	1967	Стан задовільний	79522,00
11	Приміщення частини корпусу №1, заг.пл 34,5 кв.м., вул. Тернопільська,17	00000 01/3	1965	5021	3425	Стан задовільний	53130,00
12	Приміщення частини корпусу №1, заг.пл 216,4 кв.м., вул. Тернопільська,17	00000 01/4	1965	31493	21486	Стан задовільний	178898,00
13	Приміщення частини корпусу №57, заг.пл 192,0 кв.м., вул. Тернопільська,17	00000 28/3	1983	51075	26946	Стан задовільний	158727,00
14	Приміщення частини корпусу 331 (ВЗК), заг.пл 106,4 кв.м., вул. Тернопільська,17	00000 30/4	1986	46445	16400	Стан задовільний	147470,00
15	Механічно ремонтна дільниця №31 (будівля), заг.пл.171,6 кв.м., м. Хмельницький, вул. Тернопільська, 15/2	00000 13	1977	63346	20060	Стан задовільний	213985,00

Торги проводяться за адресою м. Хмельницький, вул. Театральна 10 (у приміщенні товарної біржі) об 11.00. Час ознайомлення з майном кожного робочого дня за місцем знаходження об'єкту. Гарантійний внесок — 10% від стартової вартості. Реєстраційний внесок для фізичних осіб 25 грн., для юридичних — 50 грн

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, б. 4) від 26.08.2009 р. по справі № 19/117/09 Товариство з обмеженою відповідальністю «Кастіон» (72319, Запорізька обл., м. Мелітополь, вул. Кірова, б. 51, кв. 110), код ЄДРПОУ 34126678, р/р № 26002030703001 в Мелітопольському відділенні ВАТ «АБ «Бізнес стандарт», МФО 339500.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Рабушко В'ячеслава Степановича (ліц. АВ № 307336), (72319, м. Мелітополь, вул. Фучика, б. 14), т. 8 (096) 4114525.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

В оголошенні, надрукованому в газеті «Голос України» від 01.08.2009 р. № 142 (4662) про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «ФАРМ ЮГ» (ЄДРПОУ 34505608) читати: «по справі № 5/185/09».

Ухвалою Господарського суду Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) від 22 квітня 2009 року порушена справа про банкрутство боржника (справа № 5/21-Б-09) Товариства з обмеженою відповідальністю «Аватара», м. Херсон, код ЄДРПОУ 24106157.

Введена процедура розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Мітюк Олександра Павловича, ліцензія АБ № 176090 від 05.07.2005 р. (73036, м. Херсон, вул. Говорова, 23).

Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Чернівецької області (58002, м. Чернівці, вул. Кобилянської, 14) від 01 вересня 2009 року у справі № 10/111/б товариство з обмеженою відповідальністю «Хабалівка», що розташоване за адресою: Чернівецька обл., Кіцманський р-н, с. Стрілецький Кут, ідентифікаціний код 31369670, визнане банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Обов'язки ліквідатора товариства з обмеженою відповідальністю «Хабалівка» покладені на голову ліквідаційної комісії Тимчишина Сергія Володимировича.

Претензії кредиторів приймаються в місячний строк від дня публікації за адресою: 58000, м. Чернівці, вул. Білоруська, 30б, кв. 36.

Постановою господарського суду Донецької області (вул. Артема, буд. 157, м. Донецьк, 83048) від 20.08.2009 у справі про банкрутство № 45/147б товариство з обмеженою відповідальністю «ЖВС ЄвроБуд» (вул. Поліграфічна, буд. 1, м. Донецьк, 83054, код ЄДРПОУ 33554460, п/р 26007300154 в ДФ ВАТ ВАБанк м. Донецьк, МФО 394545) визнано банкрутом у порядку статті 51 Закону України «Про банкрутство», відкрито ліквідаційну процедуру, призначено ліквідатора - голову ліквідаційної комісії Вудуда Г. І. (вул. Лузанівська, буд.63, кв. 11, м. Одеса, т: (050) 333.60.40). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня оголошення.

До відома громадськості

СТ «КОЛОС» юр. адреса: м. Харків, вул. Клочківська, 193, тел 8 (067) 724-28-35, тел./ф. 724-14-77, звернулося до Національної комісії регулювання електроенергетики України щодо подовження строку дії ліцензії з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом серія АБ № 220931 від 09.11.2006 р. За місцем здійснення заявленої діяльності по всій території України.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 08.09.2009р. у справі 44/565-б Товариство з обмеженою відповідальністю «Ельдорадо» (01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 19-А, код ЄДРПОУ 30522860, п/р 260013529 в ВАТ «Райффайзен Банк Аваль», м. Київ, МФО 300335), визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та ліквідатором призначено Приватне підприємство «Акцент Експо» (Код ЄДРПОУ 36303897, 01024, м. Київ, пров. Чекістів, 4, кв. 17). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 08.09.2009 р. у справі 44/566-б Товариство з обмеженою відповідальністю «Ельдорадо-6» (01010, м. Київ, вул. Червоноармійська, 45, ЄДРПОУ 32248859, п/р 26009103468001 в ЗАТ «Альфа банк», м. Київ, МФО 300346), визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та ліквідатором призначено Приватне підприємство «Консалтингове агентство «Ексім» (Код ЄДРПОУ 36018028, 01024, м. Київ, пров. Чекістів, 4, кв.17). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Ухвалою господарського суду Хмельницької області від 02.09.2009 року по справі №3/152-Б порушено провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Наркевицький цукровий завод» смт. Наркевичі Волочиського району, код 34412545.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Матущака Віктора Івановича, ліцензія АБ № 271721 від 03.03.2006 р. (29000, м, Хмельницький, вул. Г. Сковороди, 14, кв. 151). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 б) від 26.08.2009 у справі № 49/342-б визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Промислова Група Акрос ЛТД» (03151, м. Київ, вул. Смілянська, 7, код ЄДРПОУ № 33885997) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Товариство з обмеженою відповідальністю «Техпромінвест» (код ЄДРПОУ № 32714739).

Письмові заяви кредиторів направляти до Господарського суду м. Києва та ліквідатору протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

До відома громадськості

ТОВ «Енергія Карпат», Закарпатська обл., м. Ужгород, вул. 8-го Березня, б. 46, тел.: 8 0312 619 669, подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання електроенергії за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності: Україна, Закарпатська область, Рахівський район, село Білен, мала ГЕС.

Постановою Господарського суду Автономної Республіки Крим (95003, м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург/Річна, 29/11) від 25.08.09 р. по справі № 2-12/358-2009 боржника Комунальне підприємство «Автокоммунсервіс» (юридична адреса: 98300, м. Керч, вул. Гудованцева, 4; код ЄДРПОУ 3479153) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Єрьоменко Галину Володимирівну, ліцензія АВ 307253 від 26.02.2007 р., що мешкає за адресою: м. Сімферополь, пр. Перемоги, 76, кв. 155.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) ухвалою від 24.07.2009 р. порушив провадження в справі № 44/435-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Софтпрес» (01021, м. Київ, вул. Грушевського, 28/2; код ЄДРПОУ: 22909834; р / р 2600600001001 в АТ «Індексбанк» МФО 300614). Розпорядником майна по справі призначено арбітражного керуючого Капелюшного Ігоря Вікторовича (03037, м. Київ-37, а/с 53; ліцензія серії АБ № 216783 від 01.03.2005 р.).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення за адресою Господарського суду м. Києва та розпорядника майна.

Постановою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3А) від 13.08.2009 р. у справі про банкрутство № 12/59б Товариство з обмеженою відповідальністю «Сєліка-Плюс» (код ЄДРПОУ 33430060, юридична адреса: Луганська обл., м. Алчевськ, вул. Толстого, 104а, п/р 2600113415 в ЛОД ВАТ «Райффайзен Банк Аваль», МФО 304007) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором підприємства призначено арбітражного керуючого Синяпкіна Олексія Вадимовича (ліцензія АВ № 456606 від 15.06.2009 р., мешкає за адресою: м. Луганськ, пров. Гражданський, 14/61, ІПН 2729909416), який надав свою письмову згоду.

Господарський суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького 44-Б) ухвалою від 24.03.2009 р. порушив провадження у справі № 28/118-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «МС ОЙЛ КАРД» (Код 32527593, м. Київ, вул. Попудренка, 52, оф.101, індекс 02660, п/р 26001114551 в ВАТ «АРТЕМ-БАНК», МФО 300885). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Долича Олександра Володимировича (адреса: м. Київ, вул. Анни Ахматової, 6, кв. 354). Письмові заяви кредиторів з підтверджуючими документами приймаються до господарського суду протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Ухвалою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 03 серпня 2009р. ***ПОРУШЕНО ПРОВАДЖЕННЯ*** у справі № 18/106/09 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Автомир», код — ЄДРПОУ 24795501 (пошт. адреса: 54028, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Новозаводська, 1, п\р 260073157 в МОД ВАТ «Райффазен Банк Аваль», МФО 326182), та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. Ухвалою господарського суду Миколаївської області від 03 вересня 2009р. по справі № 18/106/09 введено процедуру розпорядження майном боржника, розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шульгу Дмитра Леонідовича, ліцензія серії АВ № 307481 від 14.05.2007р. (54039, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Ракетна, 35). ***ЗАЯВИ КРЕДИТОРІВ ПРИЙМАЮТЬСЯ ПРОТЯГОМ ТРИДЦЯТИ ДНІВ ВІД ДНЯ ОПУБЛІКУВАННЯ ДАНОГО ОГОЛОШЕННЯ.***

Господарський суд Дніпропетровської області (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) ухвалою від 20.07.2009 р. порушив справу № Б24/255-09 про банкрутство Закритого акціонерного товариства «БІАНТ» (адреса: 49125, м. Дніпропетровськ, вул. Березинська, б. 38, кв. 305, п/р № 26000178000300 у ДФ ЗАТ «ФСБанк», МФО 307349, ідентифікаційний код 33667618). Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області від 03.09.2009 р. по справі № Б24/255-09 розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Плющову Наталію Олексіївну (ліцензія АВ № 307204), ідентифікаційний номер 3091108162, поштова адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Ливарна, буд. 13; тел. (056) 374-85-46. Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування цього оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області постановою від 12 серпня 2009 року у справі № 14/78, визнав відкрите акціонерне товариство «Перегонівський цукровий завод» банкрутом (код ЄДРПОУ 00372013, юридична адреса: 26522, вул. Енгельса, 1, с. Перегонівка, Голованівського району Кіровоградської області) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором підприємства-банкрута призначено арбітражного керуючого Салатова С. В., ліцензія АБ № 216837 від 17.03.2005 року (адреса: м. Кіровоград, вул. Глинки, 2 (видавництво), тел./факс (0522) 33-05-01).

Постановою господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 13.08.2009 р. у справі № 18/38 Приватне сільськогосподарське підприємство «Нове життя — 1», с. Мехедівка, Лохвицького району, Полтавської області, код ЄДРПОУ 30495654 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Купрієнка Миколу Володимировича (ліцензія серії АВ № 307512 від 31.05.2007 р.), 36003, м. Полтава, м-н Незалежності, 1-Б, кім. 18.

Вимоги кредиторів приймаються до господарського суду Полтавської області протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області (14000, м. Чернігів, проспект Миру, 20) порушено провадження у справі № 16/94б від 28 серпня 2009 р. про банкрутство Дочірнього підприємства «Ніжинжитлосервіс» комунального підприємства «Служба Єдиного Замовника» (ЄДРПОУ 35505958, м. Ніжин, вул. Орджонікідзе, 2А, р/р 26003012709201 в ВАТ «Банк «Фінанси і Кредит», МФО 300937) та відкриття процедури санації.

Керуючим санацією призначено директора дочірнього підприємства «Ніжинжитлосервіс» комунального підприємства «Служба Єдиного Замовника» Карпенко Лідію Дмитрівну.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Хоменка Юрія Валерійовича (м. Ніжин, вул. Леніна, буд. 5, кв. 1, ліцензія АВ № 397356, 02.12.2008-01.12.2013).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

У КІНЦІ НОМЕРА

№ 171 (4671) СУБОТА, 12 ВЕРЕСНЯ 2009

12 вересня в Україні мінлива хмарність, у більшості областей без опадів, тільки на півдні місцями дощі. Вітер переважно північно–східний, 5—12 м/с. Температура в західних областях уночі 6—10 градусів тепла, вдень 17—20°; на решті території вночі 9—13°, вдень 19—26 градусів, у північних областях 18—23°.

ЦЬОГО ДНЯ, 12 ВЕРЕСНЯ

❐ **1898.** Урочисте відкриття Київського політехнічного інституту.
❐ **1934.** Латвія, Литва та Естонія утворили політичний союз — Балтійську Антанту.
❐ **1954.** У Краснодоні (Луганська область) відкрито пам'ятник героям "Молодої гвардії".
❐ **1959.** Запуск радянського космічного апарату "Луна-2", який здійснив жорстку посадку на Місяці.

З УСЬОГО СВІТУ

Рис. Алексея КУСТОВСЬКОГО.

«Веселий Роджер» над Бінглі

За всю свою історію англійське містечко Бінглі, розташоване далеко від моря, ніколи не знало набігів піратів. Проте двічі на рік над будинком міської школи здіймається чорний прапор із черепом і кістками. Так своєрідно місцеві педагоги попереджають жителів про потребу бути пильними, сигналізуючи: черговий семестр закінчено, учні розпущені на канікули.

Секрет довголіття

Коли молоді люди племені качинів у Ман'ямі (до 1989 року — Бірма) одружуються, найстарша людина в селі благословляє їх словами: «Живіть довго!» й відразу повідомляє рецепт довголіття: «Сидіть тихо, як черепаха, крокуйте прямо, як голуби, спіть міцно, як собака, — проживете довго, як тікове дерево», До слова, тим, хто незнайомий з особливостями життя тікових дерев, повідомляємо, що їхній середній вік — 200 років.

Іменитість без імені

Майже піввіку Джеймс М. Куїнн із Лос-Анджелеса підробляв підписи і жодного разу його не притягали до судової відповідальності. І це не дивно. Адже підробка підписів — професія Куїнна. Відомо, як багато часу й сил кінозірки та інші знаменитості витрачають на автографи. Містер Куїнн звалив цей важкий тягар на свої плечі. Він тримав у пам'яті 1700 автографів і за певну винагороду (платили ж, звичайно, «зірки») роздавав їх бажаючим. І все б було добре, та от лихо: Куїнн сам уже давно став знаменитістю, а власного автографа в нього не було: він свій почерк так і не виробив.

Особлива вдячність

У день двадцятиліття з дня заснування однієї з міланських фірм, що встановлює вікна, її власник подарував всім хлопчикам молодше чотирнадцяти років, котрі живуть в ближніх кварталах, по новенькій сучасній рогатці. До подарунка було прикладено його візитівку із приписскою: «Вдячний за чудове співробітництво».

Сторінку підготував Валентин НІКОЛАЄВ.

Відставний комісар

З МИНУЛОГО

Хрущовське скорочення армії залишило випускників Київського вищого військово-морського політичного училища, як то кажуть, напризволяще. Довелося перекваліфікуватися. Замість офіцерських кітелів надягти робочі спецівки. Благо, завод «Арсенал» у ті роки ріс і розширювався. Не пропадати ж добру, настільки ідейно загартованому. Поповненням вдало зміцнили низові партосередки. Деякі з комісарів, що не відбулися, добре освоїли робочі професії й викинули з голови знання, отримані в будинках колишнього Братського монастиря.

Цей монастир військово-морське відомство облюбувало для своїх потреб ще тоді, коли називалося наркоматом. Сюди задовго до війни вселився штаб Дніпровської, потім Пінської військової флотилії. Мій батько командував там взводом київського напівекіпажа, тому мене водили у військово-річковий відомчий дитячий садок. Він містився в кількох кімнатах у напівкруглому будинку на другому поверсі. Ліворуч, якщо дивитися із площі.

Надбудували цей будинок на два поверхи після війни. У ньому господарювали курсанти політучилища, у просторіччі — «оселедочники». Через плоскі палаші, на їхньому парадному мундирі. Взагалі із влучними кличками в нас завжди було все добре. Курсантів військово-повітряних училищ, з оглядкою на пропелери в петлицях, називали «вентиляторами». Артилерійських — «бананами», за гармати у петлицях. Пізніше поет Василь Моруга, що відбував дворічну офіцерську повинність у Лубнах, розповів мені ще про одне образне прізвисько артилеристів мирного часу — «палець об палець».

Але я відійшов від теми. Військово-морське політпоповнення «Арсеналу» «відзначилося» в дні хрущовського підвищення цін на варену ковбасу. Кілограм замість 1 р. 70 коп. вже коштувавностальгійні тепер 2 рублі 20 копійок. Підвищення цін викликало хвилю невдоволення по всій країні. Досить згадати сумні Новочеркаські події. Наростало невдоволення й серед арсенальців.

В обідню перерву, поки робітники розгортали «тормозки» і висловлювали «політично незрілі судження», новоспечений парторг мовчав. А перед самісіньким дзвінком перекинув на стіл урну з недоїдками, окремо склав ковбасну купку, окремо — хлібну, окремо — помідорну й огіркову. Після чого мовив:

— Зважте, й переконаєтеся: ціни підвищили тому, що ми беремо зайве й не з'їдаємо.

Справедливості заради зазначу: у ті роки в ковбасі було більше м'яса, ніж крохмалю.

Цей же цеховий парторг якось очолив шеренгу, що марширувала убік заводського клубу. З відлучками на «Арсеналі» завжди було туго, без декількох підписів за прохідну не випустять. А тут ідуть, як на демонстрацію. Чеканять крок, немов на плацу. Зраділи, давно разом не крокували.

За столом президії на тлі білого полотна кіноекрана — чіткі силуети партійних шишок і худого інтелігента в окулярах. Мітинг робітників орденоносного «Арсеналу», присвячений обговоренню статті «Турист с тросточкой» в «Известиях», почався.

Нарисів Віктора Некрасова про забугорне життя по обидва боки океану, звісно, ніхто із присутніх не читав. Що, однак, не заважало ораторам таврувати відщепенця:

— Від'ївся на народних харчах і оббріхує радянську владу, ганьбить сиві вуса робочої людини!

Письменник Натан Рибак не витримав і сплутав карти сценарію. Доручили людині представляти секретаріат Союзу письменників України і його партійну організацію, проінформувати про заблудшого колегу, а він відійшов від тексту:

— Товариші, не забувайте, що йдеться про письменника-фронтовика...

У залі затупотіли.

— Це хто нам казатиме про фронтові заслуги?! А ну зізнавайся, як ваш брат воював, не залишаючи Ташкента!

— Чоловічок карликового зросту кричав голосніше за всіх. Під його репліки з місця мітинг одноголосно проголосував за резолюцію, що вимагала очистити повітря рідного Києва від наклепника.

Намагання відставного військово-морського комісара й, як не сумно, однофамільця великого киянина Віктора Платоновича Некрасова, були помічені. Незабаром він став другим секретарем парткому, ідеологічно підпер кадрового заводчанина, секретаря парткому Панова (наголос на першому складі). Відразу до нього приклеїлася кличка — Полу-панов. За асоціацією із прізвищем знаменитого в ті роки хокеїста. Згодом, розповідали, цей діяч став відгукуватися на Полупанова.

От тільки не знаю, чи змінив він прізвище в паспорті...

Яків МАХЛІН.

Визнання метра

КУНСТКАМЕРА

«Сьогодні багато хто не шукає уже в мистецтві естетичної насолоди. Рафінована еліта, багатії, професійні ледарі знову хочуть лише незвичайного, сенсаційного, ексцентричного, скандального. І я з моменту виникнення кубізму годував цих людей тим, до чого вони прагнуть, а заразом пригощав критиків — для їхнього найбільшого задоволення — усілякими шаленими ідеями, що виникають у мене. Чим менше мене розуміли, тим більше захоплювалися! Бавлячись цим фарсом, я прославився й розбагатів». Таку «високу» оцінку супермодним мистецьким течіям дав незадовго до своєї смерті не хто інший, як... сам Пікассо.

У 1937 році створює монументальне антифашистське панно «Герніка», в якому експресія манери Пікассо тих років досягає свого апогею. У роки ІІ світової війни він залишається в окупованій фашистами Франції й бере участь у русі Опору. Передові, гуманістичні погляди Пікассо найяскравіше відчутно в його роботах післявоєнного періоду. Найвідоміша з них — «Голуб миру» (туш, 1947 р.), що стала символом руху за мир.

* * *

Творчість Пікассо дуже вплинула на мистецтво ХХ століття в багатьох його галузях. Він багато працював як графік, скульптор, кераміст.

НАША ДОВІДКА

Пабло Пікассо (справжнє прізвище — Руїс-і-Пікассо), французький живописець (1881—1973). За походженням — іспанець. З 1904 року майже постійно жив у Парижі. На початку минулого століття створив загострено-виразні твори, присвячені в основному темі трагічної самітності й знедоленості. Свідома деформація натури, захоплення африканською скульптурою — усе це дало змогу Пікассо (разом з Ж. Браком) створити кубізм (1907 р.): різко деформовані фігури й предмети зображувалися як комбінація геометричних обсягів і площин. З середини 10-х рр. у творчості Пікассо виникають неокласичні тенденції, у деяких роботах він був близький до сюрреалізму.

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМЕ

Точність — ввічливість... годинникаря

Браві англійські гвардійці впевнені: якщо королева має прибути на парад, вона з'явиться точно в призначений час, секунда в секунду. Не було ще такого, щоб гвардії довелося чекати свою королеву...

Щоправда, у середині 70-х років минулого сторіччя в одній з лондонських газет з'явилося інтерв'ю з королівським «охоронцем часу» містером Стенлі Хемфрі. Дійсно, поділився секретами С. Хемфрі, королева любить акуратність. Однак у дні парадів він завжди заздалегідь піднімався на вежу, де встановлено годинник, «щоб підстрахувати королеву від усяких несподіванок». І коли вона трохи затримувалася — чого не буває, адже монархи теж люди, — Хемфрі просто зупиняв годинники й дивився, поки королева не з'явиться у воротах Букінгемського палацу. По суті, затримки ніхто не помічав, — ділився годинникар, — адже якщо Її Величність і спізнювалася, то лише на кілька секунд. І всього раз і баштові годинники, і гвардійці залишалися «поза часом» досить довго — цілі чотири хвилини».

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓡ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2009 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.
ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.
Зам. 1741
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**
При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

